СУВ — ҒЎЗАНИНГ ЖОНИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 108 (2399). | 2 июнь якшанба, 1963 йил | Баҳоси 2 тийин.

ЎТНИ ЙЎҚОТИНГ!

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Мўл ҳосил учун курашда ҳал қилувчи давр бошланди. Демак, шундай экан, ҳозирги дамларнинг ҳар дақиқаси ғанимат. Зиммага олган мажбуриятни шараф билан бажарай деган пахтакор культивация, озиқлантириш, суғоришни ўз вақтида ўтказиш билан бирга далаларни бегона ўтдан тозалашга ҳам алоҳида аҳамият беради.

Бу жиҳатдан Янгийўл бошқармасидаги «Москва» колхозининг пахтакорларидан ҳарқанча ўрнак олса арзийди. Колхозда узунасига ва кўндалангига культивацияга зўр берилди. Дастлабки кунларданоқ бегона ўтга қарши кураш кучайтирилди, бунинг учун махсус бригада ташкил этилди. Ана шу бригада аъзолари картама-карта оралаб, далани обдон ўтдан тозалайдилар. Ҳозир вақтида ягана қилинган ана шу ғўзалар эркин ривожланмоқда. Шунингдек 1-«Оққўрғон» совхозининг 1-бўлими далаларида ҳам бегона ўтни кам учратасиз.

Афсуски кўпгина хўжаликларда, жумладан Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги Киров номли, Бўка, Бекобод бошқармасидаги баъзи хўжаликларда бегона ўтга қарши курашга яхши эътибор берилмаяпти. Ҳозир ана шу хўжаликларнинг далаларида бўлсангиз, ўт ғўзанинг озиғига шерик бўлиб уни ривождан қўяётганини кўриб афсусланасиз.

Мамлакатга мўл-кўл «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилган эканмиз, ишни бошидан пишиқ қилишимиз зарур. Ёғингарчилик кўп бўлганлиги туфайли карталарни ўт босган экан, ҳамма куч ва имкониятларни сафарбар қилиб, ўтдан тозалаб олайлик. Агар шундай қилинмаса бошқа амалга оширилаётган тадбирлар ҳам кўнгилдагидек натижа бермайди. Чунки, тажрибали деҳқонлар айтганидек, агар кўчат обдон ўтдан тозаланмасдан озиқлантирилса ўғитнинг бир қисми беҳуда кетади, бугина эмас ўт босган карталарда ғўзани суғориш, культивация қилиш ишлари ҳам мураккаблашади.

Шундай экан, хотиржамликка, ўзибўларчиликка берилиш ярамайди. Баъзи деҳқонлар, у ер бу ерда чиқиб турган ўтни кўриб, ҳеч нарса эмас, кейинчалик юлиб ташлаймиз, аввал навбатдаги ишларимизни дўндириб олайлик деб айтишади. Бу фикрга сира қўшилиб бўлмайди. Ўт чуқур илдиз отиб, ҳар томонга шохлаб, уруғлаб кетмасдан олдин уни тозалаб олмаган деҳқон кейинчалик панд ейди.

Бу йил анчагина майдон машина теримига ажратилган. Машина теримининг муваффақиятли ўтишини таъминлаш учун айниқса, ана шундай майдонларни ўтдан тозалашга эътибор бериш зарур. Шунда кузга бориб ҳосил пишиб етилганда «машиналар унумли ишламаяпти, бу карта ғўзалари машина теримига мос эмас» деган баҳоналарга ҳеч қандай ўрин бўлмайди.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИНГ ЖАНГОВАР ТАШКИЛОТЧИЛАРИ

Мамлакат колхозлари ва совхозлари экишни тугалламоқдалар. Баҳор кечикканлигига қарамай, жуда катта ҳажмдаги ишлар ўтган йиллардагига қараганда анча қисқа муддатларда бажарилди. Бунга колхозчиларнинг, совхоз ишчиларининг фидокорона меҳнати, қишлоқ партия ташкилотлари ва ишлаб чиқариш бошқармалари томонидан қишлоқ хўжалигига раҳбарлик даражаси оширилганлиги натижасида эришилди.

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорига биноан, мамлакатда колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари тузилганидан бери орада бир йилдан сал кўпроқ вақт ўтди. Бу бошқармалар қишлоқ хўжалигига раҳбарликни принципиал равишда янги, хийла мукаммал формаси бўлиб чиқди. Турмуш, практика шуни кўрсатдики, бошқармалар ва партия комитетлари тузилганлиги колхоз ва совхозларга раҳбарликни яхшилашга, уларнинг экономикасини чуқур билиш ва ўрганишга имкон берди.

Кеча «Правда» газетасида «Киев областидаги Кагарлик колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармасининг иши тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг қарори эълон қилинди. Партия Марказий Комитети колхозлар ва совхозларга раҳбарликни яхшилаш соҳасида Кагарлик ишлаб чиқариш бошқармаси катта иш қилаётганлигини, экономикани мустаҳкамлашда, доннинг ялпи ҳосилини кўпайтириш ва чорвачиликни юксалтиришда ҳар бир хўжаликнинг бой имкониятларидан яхшироқ фойдаланишга ёрдам бераётганлигини кўрсатиб ўтди.

«ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАСИ ШУКИ, — дейди ўртоқ Н. С. Хрущев, — УЛАР ТАШКИЛОТЧИЛИК ИШИНИ ҚУНТ БИЛАН ОЛИБ БОРИБ, ҲАММА КОЛХОЗЛАРНИ ВА СОВХОЗЛАРНИ ИЛҒОРЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРИШЛАРИ, ФАН МУВАФФАҚИЯТЛАРИ ВА ИЛҒОРЛАРНИНГ ТАЖРИБАЛАРИНИ ЗЎР БЕРИБ ЖОРИЙ ҚИЛИШЛАРИ ЛОЗИМ.

ЕРЛАРНИНГ ҲАР ЮЗ ГЕКТАРИГА ҲИСОБЛАГАНДА ЕТИШТИРИЛАЁТГАН ГЎШТ ВА СУТНИНГ МИҚДОРИ БОШҚАРМАНИНГ ВА ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ЧОРВАЧИЛИКНИ ЮКСАЛТИРИШ СОҲАСИДА ҚИЛАЁТГАН ИШИНИ КЎРСАТУВЧИ ОЙНАДИР. ҲАЙДАЛАДИГАН ЕРЛАРНИНГ ҲАР ГЕКТАРИГА ҲИСОБЛАГАНДА ЕТИШТИРИЛАЁТГАН ДОННИНГ МИҚДОРИ, ТЕХНИКА ЭКИНЛАРИ ВА БОШҚА ЭКИНЛАРНИНГ ҲОСИЛДОРЛИГИ, ЕРНИНГ ҲАР ГЕКТАРИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИЛАЁТГАНЛИГИ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ ҚИЛАЁТГАН ИШНИ КЎРСАТУВЧИ ОЙНАДИР».

Кагарлик ишлаб чиқариш бошқармасининг ходимлари ўз вазифаларини мана шу тахлитда тушунмоқдалар. Бу бошқармада катта ташкилотчилик иши олиб борилганлиги, ҳар бир хўжаликка конкрет ёрдам берилганлиги туфайли деҳқончиликни ва чорвачиликни юксалтиришда сезиларлик натижалар қўлга киритилди. 1962 йилда 80 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан олинган дон экинлари ҳосили 24,5 центнерга етказилди. Давлатга 1961 йилдагига қараганда 8713 тонна дон, 1376 тонна гўшт, 677 тонна сут ва бир миллион дона тухум кўп сотилди.

Кўпгина ишлаб чиқариш бошқармаларининг ходимлари қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун курашда ташкилотчилик ишларини олиб бориш соҳасида анчагина тажриба тўпладилар. Етти йилликнинг бешинчи йилида мўл ҳосил олиш учун Бутуниттифоқ мусобақасини бошлаб берган Усть-Лабинск ғаллакорларининг қизғин чақириғи бутун мамлакатга янгради. Колхозлар ва совхозлар Ставрополь ўлкасидаги Левокумский ишлаб чиқариш бошқармасининг ва Тошкент областидаги Янгийўл бошқармасининг қишлоқ меҳнаткашлари бошлаган ташаббусдан ўрнак олиб, жамоат чорвачилигига бир ярим-икки йилга етадиган ем-хашакни ғамлаб қўйиш учун курашмоқдалар. Винница областидаги Бершадский ишлаб чиқариш бошқармасининг ходимлари иқтисодий заиф хўжаликларга илғор колхозлар ва совхозларнинг оталик қилишини ташкил этиб, шу хўжаликларни илғорлар қаторига ўтказиб олиш учун зўр ғайрат билан ишга киришдилар.

Илғор ишлаб чиқариш бошқармаларининг фаолиятидаги энг характерли нарса нима, улар олиб бораётган ташкилотчилик ишининг моҳияти нима? Улар ўзларининг асосий эътиборларини колхозларга ва совхозларга раҳбарлик қилишнинг туб масалаларига, хўжаликларга конкрет ёрдам беришга, одамлар билан ишлашга қаратдилар. Улар ишлаб чиқаришнинг ҳамма участкаларини тажрибали кадрлар, ташкилотчилар ва мутахассислар билан мустаҳкамлаш тўғрисида кўп ғамхўрлик қилмоқдалар, раҳбарларнинг ўз билимларини муттасил кўпайтиришларига, ўз малакаларини такомиллаштиришларига аҳамият бермоқдалар.

Ҳозирги замон қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини фаннинг ёрдамисиз, илғор практика тажрибасини ҳисобга олмай бошқариб бўлмайди. Кўпгина бошқармалар ва партия комитетлари фан муваффақиятларини ва новаторларнинг тажрибаларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш билан конкрет шуғулланмоқдалар. Улар прогрессив агротехникани қўлланишга, энг серҳосил навларни ва гибридларни кўпроқ экишга, деҳқончилик маданиятини оширишга ёрдамлашмоқдалар.

Ердан рационал фойдаланиш, экинларнинг структурасини яхшилаш, маккажўхорини, қанд лавлагини, дуккакли экинларни ва иқтисодий жиҳатдан самарали бўлган бошқа экинларни далаларда кенг жорий қилиш, бу экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш масалалари колхоз-совхоз бошқармаларининг, қишлоқ партия комитетларининг доимий диққат марказида турибди. Бу эса, ҳайдаладиган ерларнинг ҳар гектаридан тобора кўпроқ миқдорда маҳсулот олишга, доннинг ялпи ҳосилини кўпайтиришга, ем-хашак запасларини вужудга келтиришга имкон бермоқда. Бошқармаларнинг мутахассислари ва партия комитетларининг ходимлари чорва моллар сонини, айниқса сигирлар сонини кўпайтириш, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш ишида колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашларига ёрдамлашмоқдалар.

Далалар ва фермаларда комплекс механизацияни жорий қилиш учун, маҳсулотнинг ҳар центнерини етиштиришга сарф бўладиган меҳнатни камайтириш учун кураш — ишлаб чиқариш бошқармаларининг мутахассислари ва раҳбарлари олиб бораётган ишнинг ажралмас қисмидир. Улар чопиқ қилинадиган экинларни қўл меҳнатини сарфламай парвариш қилишнинг янги технологиясини, машиналарни агрегат қилиб ишлатишни дадиллик билан жорий қилишлари лозим. Механизаторларнинг техникадан тағин ҳам тўлиқ фойдаланишга, унинг иш унумини оширишга қаратилган ҳар бир фойдали ташаббуси қизғин равишда қўллаб-қувватланиши лозим.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдан ходимларни моддий манфаатдор қилиш принципларини тўғри қўлланиш деҳқонларнинг, механизаторларнинг, чорвадорларнинг меҳнатдаги активлигини юксалтиришга кўп жиҳатдан ёрдам беради. Бошқарма ходимлари шундай қилишлари кераки, колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг меҳнатига тўланадиган ҳақ олинган маҳсулотнинг миқдорига ва сифатига бевосита боғлиқ қилиб қўйиладиган бўлсин.

Кўпгина ишлаб чиқариш бошқармаларининг, партия комитетларининг фаолиятида, афсуски, каттагина камчиликларга йўл қўйилмоқда. Кагарлик ишлаб чиқариш бошқармаси, шунингдек партия комитети ҳали ҳам кадрлар билан, айниқса бригада, звено бошлиқлари ва механизаторлар билан етарлик равишда иш олиб бормаётганликларини, илғор ишчилар ва колхозчиларнинг ташаббусини ҳамиша ҳам қўллаб-қувватламаётганликларини партия Марказий Комитети қайд қилиб ўтди. Бошқарма ходимлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш резервлари ва имкониятларини ҳамма колхозлар ва совхозларда ҳам топиб ишга солмаётирлар, маҳаллий ўғитларни далаларда кам қўлланмоқдалар. Жамоат чорвачилиги учун ем-хашак етарлик миқдорда етиштирилмаётир, ем-хашак рационал равишда сарфланмаётир. Чорва молларни боқиш ва асрашнинг илғор методлари сабот билан жорий қилинмаётир. Хўжаликларда гўшт, сут, тухумнинг таннархи ҳали ҳам баланд. Баъзи колхозлар ва совхозларда техникадан фойдаланишда тартиб йўқ.

Баъзи ишлаб чиқариш бошқармаларининг ходимлари раҳбарликнинг эски, канцеляриячилик методларидан ҳали ҳам воз кечганлари йўқ. Кўпинча улар жонли ташкилотчилик иши олиб бориш ўрнига, ҳар хил директивалар ёзиб юбориш билан шуғулланмоқдалар, хўжаликларга борганларида эса фақат қайд қилувчилик ва кузатувчилик ролини бажармоқдалар. Масалан, Пенза областидаги Лунинский ишлаб чиқариш бошқармаси учун мана шундай иш услуби характерлидир. Орёл областидаги Мценский, Орёл бошқармаларининг мутахассислари мажлисбозлик ва қоғозбозлик билан кўп шуғулланмоқдалар. Ишлаб чиқариш бошқармалари қоғозлар ёзиш учун тузилган эмас. Колхозлар ва совхозларда оператив ташкилотчилик ишларини олиб бориш, ишлаб чиқаришни ташкил этишда уларга амалий ёрдам бериш ҳар бир бошқарманинг, партия комитетининг фаолиятида асосий вазифа бўлиши лозим.

Ҳозир қишлоқ меҳнаткашлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Экинларни яхшилаб парвариш қилиш, ҳосилни йиғиб-териб олишга тайёргарлик кўриш ва бу ишни муваффақиятли ўтказиш, чорва моллар учун ем-хашакни етарли миқдорда жамғариб қўйиш керак. Мана шу ишларнинг ҳаммасида ишлаб чиқариш бошқармаларининг ва партия ташкилотларининг ташкилотчилик роли ўзини тўла равишда кўрсатиши лозим.

Шу кунларда колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари орасида оммавий-сиёсий ишни кучайтириш, бу ишни ҳар бир хўжаликдаги конкрет ишлар билан маҳкам боғлаб олиб бориш ғоят муҳимдир. Партия комитетлари партия ва комсомол ташкилотларининг жанговарлигини зўр бериб оширишлари, кадрларни юксак талабчан ва интизом руҳида тарбиялашлари, барча қишлоқ меҳнаткашларининг куч ва ғайратини социалистик мажбуриятларни бажаришга ҳормай-толмай сафарбар қилишлари мутлақо зарур.

(«ПРАВДА», 31 май).

ҚИЗЛАРГА ҲАМ ҚИРҚ ҲУНАР ОЗ

Доноларнинг «Йигит кишига қирқ ҳунар ҳам оз» деган ажойиб нақли бор. Хотин-қизлар ҳам турли касбларни эгаллаб, меҳнат майдонида йигитлар билан баббаравар жавлон ураётган бизнинг замонамизда қизларга ҳам «қирқ ҳунар оз»лик қиляпти.

Ана шундай қалбиди ёшлик ғайрати жўшган шоввоз қизларимиздан бири Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Свердлов номли колхозининг илғор бригада бошлиғи Насиба Эргашевадир.

Эндигина йигирма баҳорни кўрган бу қизнинг чеҳраси очиқ, жуссаси кўркам ва бақувват. Шунинг учун ҳам дугоналари уни доимо «полвоч қиз» деб чақиришади.

Насиба 17 ёшида донгдор механизатор Турсуной Охуновaнинг чақириғига «лаббай» деб жавоб бериб механик-ҳайдовчилар курсига ўқишга кирган эди. У ўқиб юрган даврдаёқ 97 тонна пахтани машинада териб, биринчи синовдан муваффақиятли ўтган. Келгуси йили Насиба колхоздаги энг қолоқ бригадалардан бирини ўз қўлига олди. Қунт ва ғайрат билан қилинган меҳнат самараси кузги йиғим-теримда ҳаммани ҳайратда қолдирди. Бригада аъзолари бир йилнинг ўзидаёқ ҳосилдорликни 22 центнердан 35 центнерга кўтаришга муваффақ бўлдилар. Бу ютуқда ташкилотчи Насибанинг ҳиссаси катта эди.

Уддабурро қиз Насиба уч йилдан буён бригадирлик қилади. У, бу йиллар давомида «зангори кема» бункеридан 350 минг килограмм «оқ олтин»ни эл хирмонига тўкди.

Насиба ўтган йили Тошкент қишлоқ хўжалик институти қошидаги раҳбар кадрлар тайёрлаш бир йиллик курсида ўқиб келди. Ҳам назарий билимга, ҳам амалий тажрибага таянган ҳолда ёш коммунист етти йилликнинг бешинчи баҳорида ишга янада қатъий киришди:

Шу кунларда бригада даласига борсангиз, қизғин меҳнатнинг устидан чиқасиз. Кенг пайкалларда мавж уриб турган яшил квадратлар кўзингизни қамаштиради. Ғўзалар барвақт ягана қилиниб гектар бошига 90 минг тупдан кўчат таъминланган. Ҳозир беш-олти қулоқ бўлиб қолган ёш ниҳоллар баҳор шабадасида майин тебраниб дилларга ҳузур бағишлайди. Механизатор Нишонбой Тўлаганов ғўза қатор ораларида «пўлат оти»ни бир меъёрда бошқариб, ғўзаларнинг яйраб ўсиши учун кенг йўл очиб бераётир. У, ҳозир қирқма шаклида учинчи марта культивация қиляпти.

— Шу кунларда тез-тез ёғингарчилик бўлиб, бирдан кун исиб кетяпти, — дейди бригада бошлиғи Насибахон, — шунинг учун ғўза қатор ораларини узлуксиз юмшатиб туришга тўғри келяпти. Ғўзаларга селитра билан гўнг аралашмаси берилди. Бу ниҳолларнинг бақувват ўсишини, тез ривожланишини таъминлайди.

Аъзоларнинг кўпчилиги шу кунларда қийтиқ жойлардаги ғўзаларга ишлов бериш, пайкаллар четидаги ёввойи ўтларни йўқотиш ва ўқариқ, бешама олиш ишлари билан шуғулланмоқдалар. Бригаданинг Турсуной Исроилова, Саодат Солижонова, Турсуной Муҳаммедова каби аъзолари кунлик иш нормаларини икки, уч баравар ортиғи билан бажариб, ҳаммага намуна бўлмоқдалар. Бу ҳиммати зўр ёшлар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» кўтариш иштиёқида ҳар туп ниҳолга меҳр билан ишлов бермоқдалар. Улар ҳар бир ишда Насибадан ўрганадилар ва вақти келганда ўргатадилар ҳам. Бу аҳил коллектив ҳамма ишда бир-бирларига мададкор ва ғамхўр.

Насиба худди ана шу дугоналарига қалбидаги ҳарорати, билагидаги куч-қувватига ишонган ҳолда катта ишга бел боғлаган:

— Бизда, — дейди у, — янги очиладиган ерлар йўқ. Шунинг учун ҳосилдорликни энг биринчи карталарда ғўза тупларининг тўлиқ бўлиши ҳисобига кўпайтирамиз. Биз язланни барвақт ўтказдик, энди ҳар бир минут, соатни ғанимат билиб ғўзаларга кетма-кет ишлов бериш, ўз вақтида кондириб суғориш ва кечикмасдан чеканка қилиш мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим омилидир. Бу ишларни ўз вақтида сифатли ўтказиб, биз албатта ваъдамизнинг устидан чиқамиз.

Насиба Эргашеванинг келажак сари парвоз этиб, билим ва тажрибасини янада орттириш учун чидам, матонат билан ишлаётганини кўриб офарин дейсиз. У, кечки мактабда 10-синф ўқувчиси, колхоз даласида бригада бошлиғи, келгуси йили қишлоқ хўжалик институтининг сиртқи бўлимига кириб ўқимоқчи, ҳозир моҳир механизатор, илгари чевар теримчи, илғор сут соғувчи ҳам бўлган, вақти келганда сувчилик қилиб ғўзаларга оби-ҳаёт бағишлайди. Насиба бу йил мавсумда Ватан хирмонига зангори кема бункеридан 160 тонна «оқ олтин» тўкишга аҳд қилган.

Юқоридаги «қирқ ҳунарни» бажариш фақат жўшқин қалб, зўр ҳиммат эгаси бўлган Насибага ўхшаш қизларнинг қўлидан келади.

Областимизда Насибахон каби турли ҳунарни эгаллаб, ҳар соҳада ўз иши билан намуна кўрсатаётган қизларимиз кўплаб топилади. Ҳа, қизларга ҳам «қирқ ҳунар» озлик қиляпти.

Насиба ҳали ёш, лекин «ақл ёшда эмас, бошда» деганларидек унинг ҳар бир қилаётган иши, эртанги кунга дадил интилиши ҳамманинг ҳавасини келтиради. Меҳнат шон-шараф келтиради деганларидек унинг кўксида «Ҳурмат белгиси» ордени порлаб турибди.

С. МАҲМУДОВА.
Б. МАҲМУДОВ.

КАЛИНИН БОШҚАРМАСИДА МАККАЖЎХОРИ КУНИ

Кейинги кунларда хўжаликлар кўпроқ пилла билан овора бўлганликлари туфайли айрим майдондаги маккажўхорилар қаровсиз қолди, натижада ўт ўсиб кетди, озиқлантириш бир мунча кечикди.

Ана шу камчиликнинг ўрнини тўлдириш учун 1 ва 2 июнь бошқарма бўйича маккажўхори ва нўхот куни деб эълон қилинди. Шу куни колхозлар зарур куч ва имкониятларни сафарбар қилиб нўхот ўримига киришдилар, маккажўхори парвариши кучайтирилди.

Шунингдек ғўзани тезроқ ўтдан тозалаб олиш ва яганалашни тугаллашга қаратилган тадбирлар ҳам амалга оширилаётир. Шаҳар меҳнаткашларидан 800 киши пахтакорларга бу соҳада ёрдам беришга аҳд қилди.

Оширилган мажбурият ҳам бажарилди

Бундан бир неча кун илгари бошқарма пиллачилари пландаги 267 тонна ўрнига 270 тонна пилла топшириб, зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажарган эдилар. Шундан кейин улар яна янги мажбурият бўйича 25 минг килограмм пилла топширишга аҳд қилган эдилар. Кеча ана шу сўнгги оширилган мажбурият ҳам бажарилди. Бугунги кунга қадар бошқарма бўйича давлатга 298773 килограмм пилла топширилди.

ФИДЕЛЬ КАСТРО РУС ВА НИКИТА СЕРГЕЕВИЧ ХРУЩЧЕВ ЎРТОҚЛАР ТБИЛИСИГА ЖЎНАБ КЕТИШДИ

СОЧИ, 1 июнь, (ТАСС). Социалистик революция бирлашган партияси Миллий раҳбарлигининг Биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош министри Фидель Кастро Рус ва КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Совет Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев Сочи районидаги дам олиш жойидан Грузия пойтахти — Тбилиси шаҳрига жўнаб кетишди.

Ўртоқ Фидель Кастро Рус ўзининг дам олишини давом эттира туриб, шу кунлар ичида Совет Грузиясининг ва Кавказдаги бошқа ерларнинг диққатга сазовор жойлари билан танишишни мўлжалламоқда.

СЎНГГИ СОАТДА „МУЗ АЙИҚ“ДАН ҲАЙИҚМАНГ!

Душанба, 1 июнь (ТАСС). Тожик мутахассисларининг фикрича, Помирдаги муз «Айиқ»нинг юриши яна 10—15 кун давом этади.

...Кўз олдингизда ҳайратомуз манзара намоён бўлади. Қирра тоғ чўққилари орасидаги тарс-тарс ёрилиб кетган музлик чўзилиб ётган баҳайбат аждаҳога ўхшайди. Кўзингизни бир дақиқа юмсангиз, «муз айиқ»нинг ваҳимали ўкиришини — катта муз қатламларининг қарсиллаб синишини эшитгандай бўласиз.

Помирда олинган аэрофотосуратларда «айиқ» музлигининг тасвири ана шундайдир. Бу музликнинг кейинги даврдаги одатдан ташқари қилиғи ҳамманинг эътиборини ўзига тортди.

Музликнинг танаси тобора оғирлашиб бораяпти. Дастлабки маълумотларга қараганда, ўтган бир ойда «айиқ» 200 миллион тонна «семирган». Ана шу жуда зўлворли муз суткасига 50 метр тезликда сурилиб, 2000 метр масофани босиб ўтди.

Аэрофотосуратларга қараганда, силжиётган музликка юқоридан музлар тушиб, тахланиб турибди. Ана шу юқориликда узунлиги 600 метр келадиган муз шалола топилди. Помирдаги сейсмик станцияларнинг бирортаси ҳам кучли ер қимирлашларни қайд қилгани йўқ. Демак, муз шалоланинг юқори қисмида кўп йиллар муз қават-қават бўлиб тўпланиб қолган, деб тахмин қилиш мумкин. Ҳозир «айиқ» музлигининг тили устига ана шу муз массаси ағдарилиб тушган бўлса эҳтимол.

Музлик Абдуқаҳҳор дарёси бўйида ҳосил қилган кўлнинг сатҳи аниқланди. Кўл ўзига хос «ванна» бўлиб, у муз ва тошдан иборат. Чуқурлиги 80 метр, кенглиги 300 метр, узунлиги 1 километрдан ортиқ. Ҳажми қарийб 15 миллион кубометр. Ҳар секундда «ванна»га 6 кубометр сув қуйилиб турибди.

ТАСС мухбирининг кўлдаги сувнинг тўсатдан тошиб кетиши хавфи йўқмикин деган саволига Юрий Усков ва унинг ўртоқлари жавоб бериб, Ванч водийсини сув босиб кетиши тўғрисидаги миш-мишлар тўғримас, дедилар. Кўлни ўраб тўсиб қўйган музлик жуда каттадир, унинг эриб ёки қисқа вақт ичида ювилиб кетиши мумкин эмас.

Н. КОНСТАНТИНОВ, (ТАСС мухбири).

АМЕРИКА ИРҚЧИЛАРИГА ЛАЪНАТ

ХАЛҚАРО ОБЗОР

◆ ◆ ◆

АҚШнинг йигирма миллион граждани — негрлар энг оддий ҳуқуқлардан маҳрум. Ирқчилар уларни магазинларга, меҳмонхоналарга, ошхоналарга ва бошқа жойларга йўлатмаётирлар, ўқув юртлари ва мактабларда ўқишларига қаршилик кўрсатмоқдалар. Улар негр Джеймс Мередитнинг университетда ўқиши учун қаттиқ қаршилик қилдилар.

Литтл-Рок, Новий Орлеан, Оксфорд — Америка Қўшма Штатларининг ана шу шаҳарлари ирқчилик символига айланди. Ҳозир эса мана шулар қаторига Алабама штатидаги Бирмингем-шаҳри ҳам қўшилди. Бу ерда сўнгги вақтда рўй берган воқеалар АҚШ ҳукмрон доираларининг эркинлик ва демократия тўғрисидаги гапларининг ҳаммасини пучга чиқарди.

Бирмингемда қутурган ирқчилар негрларга қарши оммавий равишда террор ўтказдилар, уларнинг уйларини ёндирдилар, улар устига бомбалар ташладилар.

Ҳеч қандай қонунга, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави принципларига, киши ҳуқуқлари Декларациясига тўғри келмайдиган ана шу бебошликлар америкача «демократия»нинг асл башараси яна бир марта очиқ намоён қилди.

Ҳар куни полициячилар юзлаб қора танлиларни қамоқларга жўнатмоқдалар. Шунга қарамай негрларнинг ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун олиб бораётган курашлари тобора авж олмоқда.

Май ойининг бошида негрлар Бирмингемда ўз ҳуқуқларининг камситилишига, ирқчиликка қарши жуда катта намойиш ўтказдилар. Намойишчилар полициянинг қаттиқ қаршилигига дуч келдилар. Полициячилар таёқларни ишга солдилар. Минглаб негрлар қамоққа ташланди. Булар орасида мактаб ёшидаги 500 бола бор эди. Алабама негрларига қарши оммавий террор бошланиб кетди. Улар яшайдиган кварталлар, мактаблар, касалхоналар вайрон қилинди.

Бирмингем жанубдаги ирқчиларнинг маркази ҳисобланади. Бирмингемнинг полиция комиссари Юджин Коссор 23 йил давомида Теннессида қора танлиларни турли йўллар билан камситиб келди.

Мана олти ҳафтадирки, Бирмингем шаҳрида негрларга қарши оммавий равишда террор ўтказилмоқда. Айни вақтда ҳукумат ана шу бебошликнинг олдини олиш учун чора кўрмади. Бирмингемга юборилган қўшинлар ҳаракатсиз турибди.

Қутурган ирқчилар биргина Бирмингем шаҳридагина эмас, балки Шимолий Каролина Штатидаги Дарем, Гринсборо шаҳарларида ҳам бебошлик қилмоқдалар. Улар Даремда ирқчиликка қарши ўтказилган намойиш қатнашчиларидан мингдан ортиқ кишини қамоққа олдилар.

22 майда Вашингтонда президент Кеннеди матбуот конференциясида Алабама штатининг губернатори ва аҳолиси негр ва оқ танли болаларни мактабларда биргаликда ўқитиш тўғрисидаги қарорни бажаришлари, икки негр студентининг университетга кириши учун рухсат беришлари лозим, деган истакни билдирди. Алабамага федерал суд ижрочиларини ёки қўшинларни юбориш тўғри келмайди. Суд қарорларининг бажарилишига эришиш лозим, деди у. Президентнинг бу гаплари унинг жанубий штатларда ирқчиликка қарши бебошликларга узил-кесил чек қўйишга интилмаётганлигини кўрсатади.

Бирмингемда ирқчиларнинг негрларга қарши ўтказган погромлари дунёнинг ҳамма жойларида оддий кишиларнинг қаҳр-ғазабини уйғотди. Кишилар ирқчиларнинг ваҳшиёна ҳаракатларига чек қўйишни талаб қилмоқдалар. Америка меҳнаткашлари ҳам бу талабни қўллаб-қувватламоқдалар. Улар Алабамадаги қонли террорга қарши, негрларнинг камситилишига қарши курашмоқдалар.

Оддий хизматчи Уильям Мур «озодлик учун юриш» эълон қилиб, ирқчиликка қарши бош кўтарганида уни ваҳшиёна ўлдирдилар. Лекин бу ўлим ирқчиликка қарши курашга отланган негрларни Америка бўйлаб юриш қилишдан қайтараолмади.

Совет кишилари америка ирқчиларига лаънат демоқдалар. Уларнинг инсоният эркини бўғиш йўлидаги ҳаракатларига чек қўйилишини талаб қилмоқдалар.

Я. ЁҚУБЖОНОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

КОММУНИСТЛАР БОШ-ҚОШ

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг пахтанинг харид нархини ошириш ҳақида чиқарган қарори пахтакорларимизнинг давлатга кўпроқ «оқ олтин» етказиб бериш иштиёқини кучайтириб юборди.

Давлат омборига 4550 тонна пахта, 78 тонна гўшт, 385 тонна сут, 100 минг дона тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топширишга бел боғлаган колхозчиларимиз ўз мажбуриятларини шараф билан адо этиш учун партия ва ҳукуматимизнинг пахтакорларга кўрсатган юксак ғамхўрлигига муносиб жавоб бериш учун шу кунларда далаларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Пахтачилик бизда етакчи тармоқ. Шунинг учун ҳам 111 коммунистдан 76 киши бевосита пахта далаларида ишламоқда. Улар пахта ҳосилдорлигини муттасил ошириш билан бирга, унинг таннархини камайтириш устида ҳам қайғирмоқдалар.

Бизда ҳамма пахтачилик бригадаларига коммунистлар бошчилик қилаётир, даладаги ҳар бир ишга улар бош-қош. Бригадаларимиз аъзолари ҳалол ва виждонан ишлайдилар.

Бизда бирор ишни расмият учунгина бажариш одати йўқ. Ҳар бир коммунист ўзига топширилган участкада сидқидилдан меҳнат қилади, орқада қолаётган мусобақадоши ёки қўшнисига ёрдам беришни бурчи деб тушунади Бунга биз партиявий-сиёсий ишнинг хилма-хил форма ва методларидан фойдаланиш орқали эришдик. Биз деворий газетага ёзсак ҳам, радиоузел орқали гапирсак ҳам, лекция-суҳбат ўтказсак, ё докладлар уюштирсак ҳам доимо одамларни назарда тутамиз, уларнинг ҳаёти ва ишидаги ютуқ ва камчиликларни кўрсатишни канда қилмаймиз. Одамларга яхшироқ муносабатда бўлиш йўлларини излаймиз.

Мана, масалан, оддий мусобақадошлар — икки бригада ё механизаторни олайлик. Бири олдинда-ю, иккинчиси орқада. Иккинчисига: сиз орқада қолаяпсиз, темирни қизиғида босинг, отингизни қамчиланг, дейиш билан унинг камчиликларини йўқотишга ёрдам бераолмаслигингиз мумкин. Биз бундай қилмаймиз. Аввал илғор бригада бошлиғи, механизаторга ўз мусобақадошингизнинг камчиликлари нимада эканини ўрганинг деймиз. Сўнг илғор ўзидан орқада қолаётган бригадир ё механизаторга мулоҳазаларини айтади, унга ишдаги камчиликларни тузатишда ёрдам беради. Демак, қоида шундайки, ўзинг илғорликка интилишинг билан бирга қўшнинг, ҳамкасбларингни ҳам олға етакла. Шунда ўзингнинг ҳам моддий манфаатдорлигинг ошади, колхоз учун ҳам икки ҳисса фойда келтирган бўласан. Бугун ким-кимга ёрдам бергани, мусобақа натижаси нима бўлаётганини эса ҳар куни кечқурун колхоз радиоузели орқали хабар қилиб турамиз. Колхоз радиоузели — новаторлар тажрибасини ёйиш минбари. Бир неча йилдан бери унинг ишига ёш коммунист, Анатолий Ким раҳбарлик қилмоқда. У қишлоқ хўжалиги соҳасидаги, айниқса пахтачиликдаги янги, илғор тажрибаларни ҳеч назардан қочирмайди, ўз вақтида пахтакорларга етказади. Шу билан бирга ундан камчиликлар ҳам қочиб қутилмайди. Масалан, яқинда у икки мусобақадош илғор бригада бошлиқлари Ким Кирилл ва Пя Сон Нам ўртоқларнинг бригадага раҳбарлик қилишдаги тажрибалари ҳақида ҳикоя қилиб, 7-бригада механизатори А. Қодировнинг бир неча гектар майдонда экишни пала-партиш ўтказгани устига, ғўзани ҳам юзаки культивация қилаётгани ҳақидаги сигнални маълум қилди. Бундан изза бўлган А. Қодиров ҳозир ғўзани культивация қилишда сифатга алоҳида эътибор берадиган бўлиб қолди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Шуниси диққатга сазоворки, коммунистларимиз хўжалик вазифаларини партиявий-сиёсий ишлардан ажратмайдилар, уларни бир бутун боғлиқ ҳолда тушунадилар. Чунки биз коммунистларча партиявий-сиёсий ишларимизни яхши олиб борсак, унинг натижаси хўжалик соҳасида эришган ютуқларимизда яққол кўринишини кўп мартаба уқдирганмиз. Ахир, ўйланг, дала шийпонингиз келинларнинг уйидек безатиб қўйилгани билан ғўзани ўт босиб ётса бу кимга татийди?! Шунинг учун колхозчиларимиз яхши ишласанг, яхши ҳордиқ чиқарасан дейишни жуда яхши кўришади Бундан дала шийпонини безатмаса ҳам бўлаверади деган маъно келиб чиқмайди, албатта. Бизда мавжуд 9 бригада дала шийпонининг ҳаммаси безатиб қўйилган. Радио, электр бор. Газета-журналларнинг истаган сонларини топиб ўқий оласиз. Деворлар яхшилаб оқлаб қўйилган, турли шиор ва плакатлар осилган. Ҳар бир дала шийпонида иссиқ овқат ташкил этилган.

Ҳар бир дала шийпони агитатор минбарига айлантирилган. Оммавий-сиёсий ишларимизда агитация ва лекция пропагандаси муҳим ўрин тутади. Биз илгарилари фақат ўқитувчи ва идора ходимларидан агитаторлар тайинлар эдик. Ҳозир эса агитаторларни бевосита қишлоқ хўжалигининг кўзини биладиган, ишбилармон кишилардан тайинладик. Қишлоқ хўжалиги илғорлари, экономистлар, механизаторлар, партия ходимлари, зоотехниклар — энг яхши агитаторларимиз ҳисобланади. Уларнинг лекциялари, шу соҳанинг мутахассислари бўлганликлари учун ҳам сермазмун, конкрет ҳаётий, колхоз шароити билан маҳкам боғланган бўлади, шунинг учун ҳам у колхозчиларни зериктирмайди. Ҳозирги кунда жойларда шундай агитаторлардан 27 киши мунтазам равишда суҳбат ва лекциялар ўтказиб турибди.

Сиёсий ташкилотчиларимиз бу соҳада айниқса кўзга кўринарли ишлар қилмоқдалар. П, А. Цой, Ги Лен Шин, И. В. Ким каби ишчан ва жонкуяр сиёсий ташкилотчиларимизнинг фаолияти колхозчиларимизнинг маънавий жиҳатдан ўсишларига, ишда шахсий ўрнак кўрсатиш билан бирга жамоат ишларида ҳам актив иштирок этишларига ва бир-бирларига жонкуяр ва ғамхўр бўлишларига катта ёрдам бермоқда. Шуниси диққатга сазоворки сиёсий ташкилотчиларимиз расмият учунгина колхозчилар билан суҳбат ўтказмайдилар, улар ўзлари кирган ҳар хонадонда, суҳбатлашган ҳар бир колхозчида инсоний меҳр-муҳаббат уйғотмоқдалар, уларнинг қалбига кириб бормоқдалар. Сиёсий ташкилотчиларимиз ўзлари бириктилган участкаларда яшовчи колхозчилар оиласидан доимо хабар олиб туришади, уларнинг ташвиш ва қувончларига шерик бўладилар.

Колхоз партия ташкилоти оммавий-сиёсий ишнинг таъсирчан формаларидан фойдаланишга эътиборни жалб этаётир. Жумладан, ҳар ойда мунтазам чиқадиган «Ленин йўли» деворий газетаси ўз таъсирчанлиги билан агитациянинг бошқа формаларидан қолишмайди. Айниқса, унинг чигит экиш даври сонларидан бирида сеялкачи Б. Мамбеталиевнинг ўз ишига масъулиятсизлик билан қарагани учун 10 гектарга яқин майдонга уруғ яхши тушмай қолгани ҳақидаги карикатураси бошқа масъулиятсиз механизатор ва сеялкачилар учун ҳам сабоқ бўлди.

Бундан ташқари, колхоз партия ташкилоти идеологиянинг муҳим формаларидан бири бўлган сиёсий маориф ўқишига алоҳида аҳамият берди. Колхозимизда сиёсий-маориф ўқишини 20 майда тугалладик. Ҳар ҳафтада бир мартадан мунтазам машғулот ўтказдик. 127 киши системали суратда машғулотларда иштирок этиб турди.

Партия-давлат контролига кўмаклашувчи группанинг фаолияти ҳам кундалик топшириқларнинг сидқидилдан бажарилишига эришиш, йўл қўйилган камчиликларнинг ўз вақтида олдини олишга қаратилган. Ли Тен Сен раислик қилаётган 13 кишилик кўмаклашув группасининг жойлардаги постлари актив иш олиб бормоқдалар. Яқинда фермадаги постдан ташвишли хабар олинди. Чўчқачилик фермасининг бригадири Ян-Ди-Гуннинг чўчқаларга ўз вақтида қараб турмаганлиги оқибатида улар касалланиб, айримлари нобуд бўлган. Кўмаклашув группасининг дарҳол ишга тушиши натижасида катта зарарнинг олди олиниб, чўчқачилик фермасида тартиб ўрнатилди.

Партиявий-ташкилий ишларимизнинг ривожида хотин-қиз коммунистларимизнинг ҳиссаси ҳам катта. Кўпгина хотин-қиз коммунистлар далаларда жонбозлик кўрсатиб колхоз партия ташкилотининг кундалик топшириқларини ўз вақтида бажармоқдалар. Вера Цой, Анна Югай ва Вера Ким сингари коммунистлар агитация-пропаганда ишларини олиб боришда колхоз партия ташкилотига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Хуллас колхоз партия ташкилотининг бутун диққати биринчи галда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларимизни шараф билан бажаришга қаратилган. Шу билан бирга, колхозчиларга қулай маданий-маиший шароит яратиб бериш, уларга ленинча меҳрибонлик ва ғамхўрлик қилиш, уларда коммунистик дунёқарашни шакллантира бориш ҳам партия ташкилотимиз олдида турган кундалик масъулиятли вазифадир.

ДЯ ЧАН-ГИН

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Северний маяк» колхози партия ташкилотининг секретари.

СИНТЕТИК УЙ

Экскурсия қатнашчилари Москванинг чекка районида қад кўтарган бешқаватли йирик панелли уй биноси олдига келишди. Улар оддий экскурсантлар эмас эди. Уйни кўзга кўринган совет архитекторлари, конструкторлари, қурилишни ташкил этувчилар томоша қилишарди. Уй ҳам оддий бўлмай, синтетик эди. Москванинг бир группа лойиҳачилари — СССР Қурилиш ва архитектура академияси ходимларининг кашфиётлари ўзига хос имтиҳондан ўтмоқда эди.

55 квартирага мўлжалланган тўрт секцияли бино меҳнаткашларни қабул қилишга тайёр турарди. Уй ўзининг ёруғ, чиройли ташқи кўриниши билан диққатни жалб қилади. Пештоқидаги турли ранглар — яшилсимон осма панеллар, тўқсариқ темир-бетон панеллари, қора металл гулдонлар, оппоқ алюминийдан ясалган деразалари бино кўркини янада очиб юборган.

— Уйимиз — эксперименталь уй, — дейди авторлар группаси раҳбарларининг бири архитектор Александр Криппа. — Ҳозирги даврда олиб борилаётган тажрибалардан назарда тутилган асосий мақсад химиянинг оммавий қурилишда жуда катта роль ўйнаши мумкинлигини, уйларни индустриал йўл билан ишлаб чиқаришда полимерлардан фойдаланишнинг қанчалик келажаги борлигини аниқлашдан иборат. Йўл-йўлакай биз квартираларни турли вариантларда планировка қилишни амалда текшириб борамиз.

Янги уйнинг ўзига хос хусусиятлари нималардан иборат?

Фақатгина айрим конструкция ва қаватлараро панеллар темир-бетондан ясалган. Бошқа барча узел ва деталларни тайёрлашда синтетика асосий роль ўйнаган. Масалан, ташқи девор панеллари конструкциясини олиб кўрайлик. Унинг қалинлиги бор-йўғи 10 сантиметрни ташкил этади, аммо ўзининг теплотехника хусусиятлари жиҳатидан уч қатор ғиштли девордан қолишмайди. Буларнинг ҳаммаси синтетик материаллар туфайлидир. Панелларнинг ташқи қатлами стеклопластикадан, совуқ ўтказмайдиган қисми пенополивинилхлориддан ташкил топган. Деворларнинг квартирага қараган ички қатламлари ёғочтола плитаси, алюминий фольги ва қуруқ ганч сувоқдан иборат.

Панеллар ўртасидаги оралиқни аниқ қўйиш катта эътибор талаб қилади. Икки сантиметр кенгликдаги оралиққа аввал шиша пахтаси, ундан кейин махсус мастика билан ишланган поризол жойлаштирилади. Бу ерда ҳам химия қўл келди.

Турли квартираларнинг поллари ҳар хилдир. Бир хилларининг полига тағи юмшоқ линолеум, бошқаларникига эса оргат ва поливинилхлорид плиткалари ётқизилган. Турмуш уларнинг қайси бири яхши, иссиқ ва чидамли эканлигини кўрсатади. Кўпчилик квартираларда оғир чўян ванналар, чинни умивальникларни учратмайсиз. Химия шу вақтгача ишлатиб келинган санитария-техника асбоб-ускуналари ўрнини муваффақият билан алмаштирадиган яхши материаллар ассортиментини бермоқда. Умивальник ва ванналар ойна пластикаси ёки полимерстиролдан, водопровод трубалари полиэтилендан ясалган. Ҳар бир ваннанинг стеклопластикадан ясалган айланувчи умивальниги бор.

Деворларга осиб қўйиладиган қўпол радиаторлар ҳам йўқ. Уйлар девор панеллари орасига жойлаштирилган пўлат трубалар орқали иситилади. Бу система қўлланганда металл кўплаб тежаб қолинади, хоналарнинг кўриниши яхши бўлади. Келажакда пўлат трубаларни полипропилен трубалари билан алмаштириш назарда тутилади. Ўша вақтда уйларнинг санитария-техника жиҳозларини ўрнатишда тамомила металл ишлатмаслик мумкин бўлади.

Лойиҳа авторлари химия бераётган жуда кўп фойдали нарсалар ҳақида гапиришар экан, унинг имкониятлари битмас-туганмаслигини алоҳида қайд қилишади. Жумладан барча плинтус ва зинапоя ушлагичлари пластмассалардан тайёрланган, хоналарни бир-биридан ажратиб турувчи тўсиқ-шкаф шаклидаги мебель усти лакланган ёғоч-қипиқ плиталаридан ясалган.

Бундай мебеллардан фойдаланиш квартиралар планировкасини турлича қилиш имконини беради. Янгилик шундаки, бу уйда кўндаланг деворлари хоналарнинг чегарасида эмас, балки квартираларнинг чегарасида жойлашган. Квартираларда истиқомат қилувчилар ўзлари хоҳлаган вақтларида кўчма-тўсиқ шкафларни уёқ-буёққа суришлари ва шу йўл билан ҳар бир хона сатҳини кенгайтиришлари ёки торайтиришлари, бутун квартиранинг планировкасини ўзгартиришлари мумкин.

Масалан, 45 квадрат метр фойдали майдонга эга бўлган икки хоналик квартирани олиб кўрайлик. Шу майдон чегарасида сиз хоналарнинг пропорциясини ўзгартиришингиз ёки уларнинг сонини учтага етказишингиз мумкин. Ошхоналарни ҳам шундай қилса бўлади. Агар чоққина ошхона бўлишини истасангиз тўсиқларни ўз жойида қолдиринг, агар оилага ҳам таом пиширадиган ва овқатланиш мумкин бўлган кенгроқ ошхона доркор бўлса унча мураккаб бўлмаган, ҳамманинг қўлидан келадиган реконструкцияни амалга ошириш керак.

Ҳар қандай квартира (бир хоналикдан тортиб беш хоналиккача) барча қулайликларга эга. Ҳамма хоналардаги обойларни ювиш мумкин. Ошхона деворларига ювиладиган синтетик пленкалар ёпиштирилган. Ажойиб вентиляциялари бор. Ваннахона ёки санитария узелида чироқни ёқишингиз билан вентилятор автоматик равишда ишга тушади ва буғни ҳамда ифлосланган ҳавони сўриб олади.

Тўсиқ-шкафларнинг борлиги туфайли одатда хоналарда кўп жойни эгаллайдиган турли хил шкаф ва сервантларга ҳожат қолмайди. Бу хоналарда истиқомат қилувчилар ўзлари билан бирга фақатгина стуллар, креслолар ва диван-кроватлар олиб келишса бўлади.

...Экскурсантларнинг уй билан танишиши охирига яқинлашмоқда. Бу ерда улар яна бир характерли детални билиб олишди. Уйнинг ҳар бир квадрат метр майдонига тўғри келадиган оғирлиги 900 килограммни ташкил этар экан, оддий типовой биноларда эса бу кўрсаткич бир ярим тоннадан иборат. Оммавий қурилишда бинолар вазнининг енгиллашиши жуда катта маблағ ва материалларни тежаб қолиш имконини бериши мумкинлиги ҳақида гапириб ўтирмаса ҳам бўлар.

Химияни қурилишга жорий қилиш ташаббускорлари яратган бу уй қурилиши тугалланди ва у кўчиб келувчиларни кутмоқда. Уни эксплуатация қилиш синтетик уй биносининг дастлабки типовой лойиҳасини яратишга киришган меъморлар, конструкторлар ва экономистлар учун қимматли тажриба беради. (АПН).

„ШАРҚ ЮЛДУЗИ"НИНГ ЯНГИ СОНИ

Журналнинг май сони босмадан чиқди. Унинг дастлабки саҳифалари севимли ўзбек шоири Ғафур Ғуломнинг олтмиш йиллик юбилейига бағишланган. Журнал унинг «Май манзараси» шеъри билан бошланади.

Филология фанлари кандидати Ҳомил Ёқубовнинг «Ўзбек халқининг отахон шоири», Салоҳиддин Мамажоновнинг «Ғафур Ғуломнинг шеър ва стилига доир» сарлавҳали мақолаларида халқ шоирининг ижодий фаолияти ҳикоя қилинади.

Журналхонлар бу сонда «Ленин мукофоти лауреатлари» рубрикаси остида 1963 йили Ленин мукофотига сазовор бўлган С. Маршак, Расул Гамзатов, Чингиз Айтматовнинг асарлари билан танишадилар.

Журналда Асқад Мухторнинг «Ижод доим жангда» сарлавҳали мақоласини, Ҳамид Ғуломнинг «Тонг отаяпти», Олимжон Холдоровнинг «Россия меҳри» шеърларини, Аҳмад Раҳматуллаевнинг «Жамила» лавҳасини, Назир Сафаровнинг «Кимга тўй, кимга аза» драмасини, «Болалар адабиёти» рубрикасида Мирзакалон Исмоилийнинг «Бизнинг роман» қиссасидан парчани, Қуддус Муҳаммадийнинг янги шеърларини ўқийсиз.

«Қизил тонг» фабрикаси 5-цехининг коллективи эркакларнинг янги фасондаги пальтосини тикишни ўзлаштирди. Ҳозир цех коллективи ҳар сменада шундай пальтолардан 35 тасини тайёрламоқда. Суратда: цех мастери Н. Гнеушова (чапда) ва бракловчи Л. Бартмессер ўртоқлар янги фасонда тикилган пальтонинг сифатини текширмоқдалар.

Сирдарё газеталари

Янги ташкил этилган Сирдарё областининг меҳнаткашлари кеча «Сирдарё ҳақиқати» ва «Сирдарьинская правда» газеталарининг биринчи сонларини ўқидилар.

«Сирдарё ҳақиқати» газетасининг биринчи саҳифасида В. И. Лениннинг Мирзачўл ерларини ўзлаштириш тўғрисидаги машҳур декрети берилган. «Сирдарё — мамлакатимизнинг мўл-кўлчилик водийсига айланмоқда» деган умумий сарлавҳа остида босилган рангба-ранг материалларда совет кишилари иродаси билан чўллар гулистонга айланаётганлиги ҳикоя қилинган. Газетада Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. Маҳмудовнинг янги областнинг истиқболини акс эттирувчи мақоласи, пахта усталари, чорвачилик новаторлари ва илғор кишиларнинг хатхабарлари бор.

«Сирдарьинская правда» газетаси Ўзбекистон ССР халқ рассоми В. Кайдаловнинг «Владимир Ильич Ленин Туркистон харитаси ёнида» номли расми билан очилади. Ўртоқ Н. С. Хрущчевнинг «Мирзачўл ишлаб чиқариш ва турмушни коммунистик асосларда ташкил этишнинг яққол тимсоли бўлиши мумкин ва лозим» деган сўзлари йирик ҳарфлар билан берилган.

Область партия комитетининг биринчи секретари Н. Маҳмудовнинг «Область меҳнаткашларининг шарафли бурчи» сарлавҳали мақоласида янги ташкил этилган область меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 414 минг тонна «оқ олтин» ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириб беришлари, бунинг учун барча имкониятлар мавжудлиги айтилади.

Калинин бошқармасидаги Қорасув болалар консультацияси бўлими врачлари нимчинтойларимиз соғлиғидан доим кўз-қулоқ бўлиб турадилар. Суратда (чапдан) старший медицина ҳамшираси А. Войтихова ва консультация бўлимининг мудири М. Кольченколар касаллик тарихини кўздан кечирмоқдалар.

В. Салов фотолари.

КУН ТАРТИБИДА—САВДО МАСАЛАСИ

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРДА

Бошқарма партия комитети ва район ижроия комитети кенг жамоатчилик иштирокида районда савдо хизматининг аҳволини чуқур ўргандилар. Партия конференциялари ва район Советининг илгариги сессияларида савдо хизматига доир қатор камчилик-нуқсонлар қайд қилинган эди. Аниқланган ана шу камчиликларни тугатиш юзасидан нима ишлар қилинди? Қишлоқ аҳолиси кенг истеъмол товарлари билан қандай таъминланяпти?

Меҳнаткашлар депутатлари Ўрта Чирчиқ район Советининг навбатдаги сессиясида ана шу масала муҳокама қилинди.

Район матлубот жамияти кейинги вақтларда аҳолига савдо хизматини яхшилаш юзасидан қатор тадбирларни амалга оширди. Савдо биноларининг 50 процентдан ортиғи капитал ва жорий ремонт қилинди. Авангард қишлоғида қизил чойхона биноси қурилиши бошланди. Суткасига 30 тонна нон ёпадиган нон заводи қурилишига тайёрлик кўрилмоқда. Жойларда 16 дан ортиқ тандир қурилди. Туябўғиздаги ошхона 100 ўринли қилиб кенгайтирилди, харидорлар учун барча қулайликларга эга бўлган 6 та павильон ишга туширилди. Квартал товар обороти плани ортиғи билан адо этилди. Умумий овқатланиш тармоқлари иши ҳам бирмунча яхшиланди.

Лекин шу билан бирга меҳнаткашларга савдо, маиший хизмат кўрсатиш юксак талаблардан ортда қоляпти. Аввало шуни айтиш керакки, маҳсулотлар сақланадиган омборлар, магазин ва ларёклар кўнгилдагидек эмас. Район матлубот жамияти, Киров номли ишчилар кооперацияси ва Туябўғиз ОРСи савдо биноларини кенгайтиришга етарли эътибор бермаётирлар. Аҳвол шу даражага бориб етганки, Калинин номли колхоздаги 8-, «Полярная звезда» колхози 2-участкасидаги 30-ва Свердлов номли колхоздаги 20-магазин биноларининг деворлари қулаб, уларга кириш хавфли бўлиб қолган. Натижада кўпгина озиқ-овқат маҳсулотлари, айниқса кондитер маҳсулотлари нобуд бўлмоқда. Шунингдек саноат товарлари, тайёр кийимларнинг ҳам нобуд бўлиш ҳоллари юз беряпти.

Товар обороти плани ҳам умуман бажарилаётган бўлса ҳам бироқ район бўйича қаноатланарли деб бўлмайди. Тўйтепа сельпоси ҳар йили товар оборот планини бажармай келаётир. Шу йилнинг I квартал планини ҳам зўрға 92 процентга етказишди. Апрель ойи плани ҳам адо этилмади. Мақталиб келинаётган Оҳангарон сельпосига қарашли 71 та савдо тармоғидан 30 таси планни бажармади.

Бунинг бир неча сабаблари бор. Биринчидан, товарларни савдо тармоқларига айланма усулда ташиш иши яхши йўлга қўйилмаган. Магазин мудирлари кўп вақтларини сельпо омбори ва базалардан мол олишга сарфлайдилар. Натижада иш пайтида магазинлар ёпиқ бўлади. Ёки ўз ўринларига савдога алоқаси йўқ кишиларни қўйиб кетишади.

Иккинчидан, кўпчилик магазинларда ассортиментдаги молларнинг савдода тўлиқ бўлишига аҳамият беришмайди. Истеъмолчиларга энг зарур бўлган товарлар ўз вақтида келтирилмайди.

Учинчидан эса, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжлари яхши ўрганилмайди. Масалан, бирорта магазинда харидорларнинг эҳтиёжини ҳисобга оладиган истаклар дафтарини учратмайсиз. Шикоят ва таклифлар дафтарини эса прилавка остида яшириб сақлашади. Кўчма савдо ҳам ёмон ташкил қилинган.

Дала ишлари қизғин тус олган шу кезларда кўпгина кишилар ишни ташлаб рўзғор учун энг зарур бўлган нарсаларни сотиб олиш учун узоққа қатнашга мажбур бўлмоқдалар. Қишлоқ магазинларининг қандай ишлаётганини шунинг ўзидан кўриниб турибди.

Савдо ва умумий овқатланиш тармоқларида маданий хизмат кўрсатишда ҳам жиддий камчиликлар бор Харидор ёки хўрандаларга нисбатан қўпол муомалада бўлиш, уларнинг ҳақига хиёнат қилиш, давлат мулкини талон-торож қилиш фактлари тез-тез учраб туради. Бу эса поселка ва қишлоқ Советлари ҳузуридаги доимий савдо комиссиясининг, депутатларнинг фаолиятсизлигини кўрсатади.

Район меҳнаткашлари 1963 йилда ўз олдиларида турган улуғвор вазифаларни бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Мўл ҳосил учун курашаётган миришкор деҳқонларнинг унумли ишлашлари кўп жиҳатдан уларга савдо ва маиший хизматнинг яхшиланишига боғлиқ. Қишлоқ аҳолисини кенг истеъмол товарлари билан мунтазам таъминлаш район савдо ходимларининг биринчи даражали вазифаларидан биридир.

Докладчи — район ижроия комитетининг раиси С. Воҳидов ва музокарада сўзлаган кўпгина депутатлар ана шу ҳақда гапирдилар. Районда савдо хизматини яхшилашга қаратилган таклиф ва мулоҳазаларни ўртага ташладилар. Сессия қатнашчилари кўрилган масала юзасидан конкрет тадбирлар белгиланган қарор қабул қилдилар.

Н. НАСИМОВ.

Янгилик

ҚЎЛ КЕЛГАН МЕТОД

Галина Гараева деган аёл юк машинаси устида шифоньерни авайлаб ўйчан ҳолда борар эди. Тўсатдан берилган тормоздан шифоньер ағдарилиб кетиб аёлнинг лунжига зарб билан урилади ва унинг курак тишини шикастлайди.

Шикастланган тиш милкда омонатгина илиниб турарди. Касал қаттиқроқ аксирса ҳам тушиб кетиши мумкин эди.

Аёл поликлиникага келиб милкида илиниб турган тишни қайта ўрнатиб қўйишни илтимос қилди.

— Ёшман, сунъий тишни хоҳламайман, — деди у илтимос оҳангида.

Бу, аслида ҳақли талаб эди. Биз стоматологларнинг олдига қўйилган асосий вазифа ҳам тишларни мумкин қадар сақлаб қолиш, шу билан оғиз-жағ системасининг чайнаш қобилиятини аслига қайтаришдан иборатдир. Шунинг учун ҳам стоматологиянинг даволаш бўлими кундан-кун янги прогрессив методларни кенг қўллаяпти.

Ҳозирги вақтда поликлиникамизда реплантация методи қўлланилмоқда. Бу усул касал тишни омбур билан суғуриб олиш, олинган тишни оғиздан ташқарида даволаб, пломбалаб яна ўз ўрнига ўрнатиб қўйишдир.

Методнинг афзаллиги шундаки, у тишни оғизда даволаш мумкин бўлмай қолганда қўлланилади ва операцияда касаллар оғриқни сезмайди.

Сўнгги йилларда бу метод Ватанимизнинг Харьков, Тбилиси ва бошқа шаҳарларида кенг қўлланилмоқда.

Поликлиникамизда эса бу метод ўтган йилнинг ноябрь ойидан бошлаб қўлланилмоқда. Хирург-стоматолог Фаттохов билан терапевт-стоматолог Садчиковалар беморларни даволашда бир неча марта репантация методини қўлладилар. Даволаш муваффақият билан бажарилиб жуда яхши натижалар бераётир.

Р. МАҲМУДОВ,
М. МИРЗИЁДОВ

3-шаҳар стоматологик поликлиникасининг врачлари.

Узоқни кўзлаган аёл

Нотариус биноси. Кишилар бирин-кетин ишларини битказиб чиқмоқдалар. Навбат М. Шоюнусов деган кишига келди. У дипломидан нусха кўчиртирмоқчи эди. Нотариус Фарида Ғаффорова унинг сўзларини эътибор билан тинглади. Сўнг дипломини синчиклаб кўриб чиқди.

— Дипломда имтиҳон комиссияси раисининг имзоси йўқ-ку, — деди маслаҳатомуз Фарида опа, — бундай диплом қонунга мувофиқ ҳақиқий ҳужжат ҳисобланмайди. Биз нусха олиб берганда ҳам, кейинчалик яна ўзингизга қийин бўлади. Институтни яқинда тамомлаган экансиз, ҳозир имтиҳон олган ўқитувчиларингиз шу ерда, кейин уларни топишингиз, тасдиқлатишингиз оғир бўлиб қолади.

Диплом эгаси ҳайрон бўлиб, нима қилишини билмай қолди. Диплом нусхаси жуда зарур эди.

— Яхшиси ҳозир бориб институт раҳбарларига учрашинг, тўғрилаб олинг.

Опанинг узоқни кўзлаб берган маслаҳати Шоюнусовга маъқул бўлди. У Тошкент педагогика институтига борди. Энди у хурсанд.

— Ҳақиқатан диплом тўлғазилган экан, — дейди у, — институт раҳбарларидан тан олишди. Яхши маслаҳат учун раҳмат, опага.

Пойтахтнинг Октябрь район нотариаль конторасига ҳар куни ўнлаб кишилар келишади. Биров ҳужжатининг нусхасини тасдиқлатса, иккинчиси бошқа масалада маслаҳатлашгани келади... Ҳушмуомала, мулоҳазали аёл—Фарида опа уларнинг ҳар бирига муносиб илиқ гап топади, самимий, тўғри маслаҳат беради, тушунтиради.

Бир куни иш соати тугаб, уйга кетай деб турган эди. Хонага оёғи майиб йигит кириб келди. У Жанубий Қозоғистондан Тошкентга ўқишга келганлигини, етуклик аттестатининг нусхасини тасдиқлатмоқчи эканлигини айтди. Фарида опа вақтини аямай дарҳол уни қабул қилди. Унинг етуклик аттестатидаги печать ноаниқ эди. Нотариус ўйланиб қолди. Унга «тасдиқлаб бўлмайди» деб жавоб бериб юборишдан осони йўқ. Аммо Ф. Ғаффорова йигитни ноумид қайтаришни истамади. Юқори органларга бориб, текшириб, камчилигини тўлдирдида, тасдиқлаб берди.

У меҳрибон она, жамоатчилик ишларига ҳам актив қатнашади, шаҳарнинг саноат корхоналари ва муассасаларида бўлиб, лекциялар ўқийди. Жамоатчи лекторнинг «Хотин-қизлар—коммунизмнинг актив қурувчилари», «Ислом ва хотин-қизлар» ва бошқа темалардаги лекциялари тингловчиларда катта таассурот қолдирмоқда.

Коммунист Фарида Ғаффорованинг хизматидан меҳнаткашлар мамнун.

М. БУТАЕВ.

Янгийўлдаги Карл Маркс номли колхознинг ўртоқ Эргаш Сотиболдиев бошлиқ бригадаси далалари. Ғўзалари барқ уриб ўсаётган пайкаллар икки томонлама ишланаяпти. Меҳнатсевар тракторчилардан Қ. Абдуназаров ва Н. Умаров ўртоқлар культивацияни ҳам жадал, ҳам сифатли ўтказмоқдалар. Бригаданинг ҳарбир аъзоси 125 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 30 центнердан «оқ олтин» кўтариш юзасидан олган мажбуриятларини бажариш учун фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилаяпти. Суратда: бригадир Э. Сотиболдиев (ўнгда) ва табелчи Н. Умаров ўртоқлар қатор оралари икки томонлама культивация қилинаётган пайкални кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

МАШИНА ТЕРИМИГА ТАЙЁРЛАНИНГ!

Областимизнинг пахтакор деҳқонлари ҳаётида бу йилги муваффақиятларимизнинг тақдирини ҳал қилувчи масъулиятли давр бошланди. Ҳар бир туп ғўзани ардоқлаб ўстириш, кўчатларнинг бут бўлишига эришиш, бирор туп ўсимликнинг чанқаб қолишига, озуқага муҳтож бўлишига йўл қўймаслик пахтакорнинг бурчидир. Бундай муҳим вазифаларни кўнгилдагидай бажариш учун ишлаб чиқариш бошқармалари партия ташкилотларининг, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг, колхоз-совхозлар меҳнаткашларининг бутун диққат-эътиборини, куч-ғайратини ишга тўла сафарбар этмоқ зарур.

Шу билан бир қаторда бу йилги машина терими мавсумига ҳозирданоқ пухта тайёргарлик кўриб бориш талаб этилади. Ахир бу йилги вазифа кам деганда 107 минг тонна «оқ олтин»ни машиналар билан йиғиб-териб олишдан иборат. Хўжаликларнинг ҳозирги замон техникаси билан таъминланганлиги пахтачиликни тўла механизациялаштиришга кулай имконият туғдирмоқда. Мана, Оққўрғондаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозини олиб кўринг. Етти йилликнинг ўтган йиллари мобайнида мазкур хўжаликда пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 20,6 центнердан 30,2 центнерга кўтарилди, ҳар бир центнер пахта етиштириш учун кетган сарфлар 53 киши-соатидан 18 киши-соатигача камайди. Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Охунбобоев номли, «Полярная звезда» колхозлари техникага суяниб иш тутаётганликлари туфайли жуда яхши кўрсаткичларга эришаётирлар.

Агар областимиздаги ҳамма колхоз ва совхозларда ғўза парваришининг прогрессив усулларидан кенг қўлланилса, пахта эрта пиширилса, мўл ҳосил етиштирилса, шунингдек йиғим-терим техникаси ва кадрлар анча илгари тахт қилиб қўйилсагина бу йил областимиз бўйича пахтани машиналар билан йиғиб-териб олиш юзасидан зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятлар шараф билан бажарилади.

Аммо шуни ҳам айтиш керакки, колхозлар, совхозлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг кўпгина раҳбарлари ҳамда мутахассислари ана шу зарур талабларни ҳисобга олмаётирлар, машина теримига ҳозирдан тайёргарлик кўришга етарли аҳамият бермаётирлар. Бир қатор хўжаликларда пахтаси машиналар билан териладиган пайкалларни ажратиш ҳанузгача тугалланмаган, ажратилганларига ҳам белгилар қўйилмаган. Машина теримига ажратилган пайкалларда зарур агротехника тадбирларини амалга ошириш кўпчилик агрономлар ва бригадирларнинг хаёлидан кўтарилиб кетган, оқибат натижада ғўзалар талабга яраша парвариш қилинмаётир.

Пахта терадиган машиналар, сушилка хўжаликлари, транспорт воситалари ва кадрларни тайёрлаш ишларига етарли ғамхўрлик қилинмаётир. Йиғим-терим мавсумига қадар область бўйича 814 та пахта териш машинаси капитал ва жорий ремонтдан чиқарилиши зарур. Лекин «Узсельхозтехника» бирлашмаларининг устахоналарида, колхоз-совхозларда атиги 85 та машина ремонтга қўйилган, холос. Қолган машиналарга ҳали қўл ҳам урилмаган. Механик-ҳайдовчиларни қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш билим юртлари ҳузурида ташкил этилган курсларда ўқитиш ҳам деярлик ҳамма ишлаб чиқариш бошқармаларида яхши йўлга қўйилмаган.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси ва унинг жойлардаги органлари машина теримига тайёргарлик ишларини яхши ташкил қилиш юзасидан колхоз-совхоз раҳбарлари олдига етарли талаб қўймаётирлар. Бундай ҳол билан сира келишиб бўлмайди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси, ишлаб чиқариш бошқармалари, колхоз-совхозлар, ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари ва барча хўжаликлар партия ташкилотлари раҳбарларининг энг асосий вазифаси ҳамма жойда комплекс механизацияни кенг жорий қилиш ва машина теримини муваффақиятли ўтказишга ҳозирлик кўришдан иборатдир. Буни ҳамма вақт ёдда тутмоқ зарур.

Ишчи кучлари етишмаётганлиги туфайли дала ишларида айрим қийинчиликлар туғилаётган хўжаликларда айниқса машина теримига тайёргарлик кўришга бутун диққат-эътиборни қаратмоқ керак. Пахтаси машинада териладиган далаларни зудлик билан белгилаш зарур.

Техника-ремонти ишларини шундай ташкил этиш керакки, 20 августга қадар ҳамма пахта териш машиналари, юк ортгичлар, ПТС—3—776М прицеплари, 1 сентябрга қадар кўрак чувиш машиналари, 15 сентябрга қадар кўрак териш машиналари мавсумга тўла шай бўлсин. Пахта териш техникаси ремонтининг ниҳоятда юқори сифатли бўлишига алоҳида эътибор бермоқ керак. Ремонт қилинган ҳар бир машина давлат комиссиясининг акти бўйича қабул қилиб олиниши зарур.

Механик-ҳайдовчи кадрларни тайёрлаш ҳам сира кечиктириб бўлмайдиган муҳим вазифадир. «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ва совхозларда 1245 механик-ҳайдовчини тайёрлаш талаб этилади. Бу соҳада «Бўка» совхози бошлаган ташаббус диққатга сазовордир. Хўжаликда шофёрлардан пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари тайёрланаётир. Область партия комитети ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетлари зиммасига ана шу яхши ташаббусни кенг оммалаштириш вазифасини юклади. Ҳозир қўйилаётган талаб шуки, 323 та газ сушилкалари ремонт қилиниб, шу йилнинг 25 августигача тахт қилиб қўйилсин.

Пахтакор деҳқонлар! Агар бу йил кўзлаган маррамга етай, эл-юрт олдида юзим шувит бўлмасин десангиз, муваффақиятларингизнинг гарови бўлган машина теримига шу кунлардан бошлабоқ кўнгилдагидай ҳозирлик кўринг.

ОЛИМЛАР НИМАЛАР УСТИДА ИШЛАШМОҚДА

Ўзбек деҳқонлари сабзавот ва полиз экинларининг жуда кўп турли-туман навларини яратишган. Сабзининг «Қизил мирзойи», «Сариқ мирзойи» навлари, Марғилоннинг «Тухумпиёз» навли пиёзи, Самарқанднинг қизил пиёзи, Андижоннинг оқ пиёзи таомингизни тотли, паловингизни хуштаъм қилади. Ўзбек қовунининг довруғи тўғрисида гапириб ўтирмасак ҳам бўлади. Шакар палак, қизил уруғ, босволди, оқ қовун ва бошқа ўнлаб ажойиб навлар ўзбек деҳқонлари яратган қўл бола навлардир.

Аммо гапимизнинг бир лекини бор. Ана шу навлар кейинги бир неча йил давомида ўзининг ажойиб хусусиятларини йўқота бошлади. Сабзи ва пиёз кичраяяпти, қовун хушбўй ҳидини, тилёрар ширасини йўқотаяпти, ўсимликлар салга касалликка чалинадиган бўлиб қолган. Мана шунинг учун ҳам навларнинг илгариги ажойиб хусусиятларини ўз ҳолига қайтариш мақсадида уларни «ремонт» қилиш учун ҳар доим бетиним ишлаш зарурати туғилди.

Республика сабзавот, картошка ва полиз экинлари институтининг илмий ходимларидан Мария Николаевна Кулакова билан Полина Николаевна Дудко ўртоқлар чорак асрдан кўпроқ вақтдан буён ана шундай олижаноб иш билан шуғулланиб келмоқдалар. Кўкча қовунини еяётганингизда Мария Николаевна унинг катта ва шакардай ширин бўлиши учун қанчадан-қанча вақтини, ақл-заковатини сарфламади дейсиз.

Республикамизнинг турли чеккаларида яшовчи аёллар бозордан катта-катта карам сотиб олаётганларида Полина Николаевна «Ўзбекистон-133» деб номланган бу навни бир неча йиллик ҳаракати ва фидокорона меҳнати орқасида яратганини ўйлаб кўрмасликлари турган гап. Бу аёл ҳисобида сабзавот экинларининг ҳамма деҳқонларни қойил қолдирган 14 та аъло нави бор.

Ҳозир институтнинг селекция бўлими тажриба учун жуда катта аҳамиятга эга бўлган иш билан банд. Қовуннинг палак сўлиш касалига чалинмайдиган нави яратилаяпти. Кейинги йилларда сезиларли даражада ёмонлашиб қолган Марғилон ва Андижон пиёзларининг навлари «капитал ремонт» қилинаяпти. Тарвуз, бодринг ва картошканинг кўпгина навлари яхшиланаяпти.

И. СКВОРЦОВ.

МАЖБУРИЯТ ҲАМ БАЖАРИЛАДИ

Юқори Чирчиқдаги «Политотдел» колхозининг моҳир пиллачилари кечагина давлатга 13758 килограмм пилла сотиб, планни 113 процент адо этдилар. 180 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан ўртача 73 килограммдан аъло нав пилла йиғиб олинди. Умумий кўрсаткичлар билан ҳисоблаганда ўтган йилдагидан 1540 килограмм ортиқча пилла тайёрланди.

Мавсумда колхознинг 1,3 ва 11-бригадаси пиллакорлари, айниқса жонбозлик кўрсатиб ишлаб, яхши натижаларга эришдилар. Жумладан 1-бригада 18 қути қурт уруғининг ҳар биридан 82,4 килограммдан, 3-бригада 15 қути уруғдан 81,9 килограммдан ва 11-бригада 19 қутидан 80,7 килограммдан пилла олишга эришди.

Колхознинг илғор пиллачиларидан Ким Сен Си, Никотерина Пак, Анна Хван, Шарифа Қурбонова, Мария Пак ўртоқлар ўзлари боққан ҳар қути уруғдан 103 килограммдан ҳосил кўтардилар.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

ОРИЯТЛИ ДЕҲҚОНЛАР

Кенг пайкал. Ҳамма ёқни яшил кўрпадай буркаб олган картошка экини тиззага уради. Ўсимлик қийғос гуллаган. Унинг тагидаги тупроқни кавлаб, илдизини очсангиз ёнғоқдай, ундан катта бўлиб қолган янги картошка ҳосилини кўрасиз. Шу пайкалда бир деҳқон икки қўлини орқасига қилиб оҳиста юрибди. Бу Калинин бошқармасидаги Калинин номли колхознинг сабзаводкор бригадири Ҳаким ака Самадов эди. Экинлар унинг кўнглидагидай бўлиб ўсаётганлиги учунми юз-кўзларида қувонч аломатларини кўриш мумкин.

Бригада бўйича 22 гектар майдондаги картошканинг ҳар гектаридан топшириқдаги 11 тонна ўрнига камида 16 тонна, карамдан гектар бошига 27 тонна, пиёздан пландаги 11 тонна ўрнига 20 тонна, помидордан эса 25 тоннадан ҳосил кўтаришга қатъий бел боғланган. Пайкалларда барқ уриб ўсаётган, кун сайин кўкка қараб бўй чўзаётган, мўл ҳосил тугаётган экинлар «кутган ҳосилингизни берамиз, кузда юзингиз ёруғ бўлади» деяётгандай.

Ўсимликнинг бунчалик барқ уриб ўсишига эришиш учун бригада сабзавоткорлари озмунча ғайрат қилишмади. Картошка қатор оралари икки марта кўнгилдагидек ишланди, озиқлантирилди, сувдан чиқарилди. Пиёзга бўлса икки марта озиқ берилиб, уч марта ўтоқдан чиқарилди.

А. ИБРОҲИМОВ.

Фотомухбиримиз А. Абалян олиб келган мана бу суратда қаҳрамон она Қурбоной Олломуродова (чапда) ва унинг қизи Саъди Иброҳимовани кўриб турибсиз. Улар бу йил бир ярим қути ипак қуртини боқиб 210 килограммдан ортиқ аъло сифатли пилла етиштиришди. Янгийўл бошқармасидаги «Қизил Октябрь» колхозининг аъзолари ўз сўзининг устидан чиққан бу икки моҳир пиллачи билан ҳақли суратда фахрланмоқда.

ДОҒНИ ЮВАСИЗМИ?

Бўлиб ўтган ёғингарчиликдан сўнг тупроқнинг устки қисмидаги минерал ва маҳаллий ўғит ернинг остки қатламига тушиб қолди. Ёш ниҳолнинг илдизи калта эмасми, бу ўғитдан яхши баҳраманд бўлаолмаётир. Бунинг устига ер захлаб, ғўза илдиз чириш касалига чалинаяпти, шўр кўтарилиб ўсимликни бўғиб қўймоқда. Анчагина майдоннинг оласига чигит экилган эди. Вазифа ана шу чигитни ҳамма жойда бир текис ундириб олиб, гектарларнинг тўла, кўчат сонининг бут бўлишини таъминлашдан иборат. Яна шуниси хавфлики, ҳаво паст келаётганлиги туфайли айрим карталарда қишлоқ хўжалик зараркунандалари пайдо бўлди. Демак, зараркунандаларга қарши кураш ва унинг тухумини қуритиб ташлаш чораларини ҳам кўриш зарур.

Бундан чиқадиган хулоса шуки, Бекободдаги хўжаликлар олдида ғоят масъулиятли ва кечиктириб бўлмайдиган вазифалар турибди. Бутун куч, техника воситаларини сафарбар қилинса, ҳар бир колхозчи, ҳар бир совхоз ишчиси бугун кечагидан, эртага бугунгидан самарали меҳнат қилсагина рўй берган жиддий камчиликларни бартараф қилиш мумкин. Акс ҳолда йилнинг охирига бориб, ер чизиб яна «аттанг» деб қолиш ҳеч гап эмас. Буни бекободлик ўртоқлар яхши биладилар. Аммо шунга қарамай жиддий иш олиб борилмаётир.

Ҳалигача бошқарма хўжаликларида қарийб 4 минг гектар ердаги ғўза ягана қилинмаган. Анчагина майдондаги ғўзани ўт босиб ётибди. Агар қоғоздаги маълумотларга қараб баҳо берадиган бўлсангиз, барча хўжаликларда биринчи культивация тамом бўлган деб айтиш мумкин. Ҳақиқатда эса 3-«Далварзин», «Чаноқ» совхозлари, Навоий номли, «Коммунизм» колхозларида ғўзаси ҳали биринчи культивациядан чиқарилмаган анчагина майдон бор. Шуниси ачинарлики, кўндалангига культивация қилиш плани ҳамма жойда барбод берилмоқда. Бир сўз билан айтганда Бекободда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ғўза парваришини кучайтириш тадбирлари тўғрисидаги қарори тўла бажарилмаётир. Эндигина 8510 гектар майдондаги ғўза озиқлантирилди, холос. «Коммунизм» колхозининг раиси Деҳқонов, партия ташкилоти секретари Тожибоев ўртоқлар билан суҳбатлашсангиз, эрта озиқлантиришнинг аҳамиятини жуда яхши тушунтириб берадилар. Аммо амалий ишга келганда эса сусткашлик қилмоқдалар. Бу колхозда атиги 34 гектар ердаги ғўза озиқлантирилганлигини қандай баҳолаш мумкин?! Дзержинский номли, Ленин номли колхозлар, 2 ва 3-«Далварзин» совхозларида ҳам бу соҳада олиб борилаётган ишлар кўнгилдагидек эмас.

Ҳозирги шароитда ҳар бир картанинг, ғўзанинг ҳолатини ҳисобга олиб, ўсимликни табақалаштирган ҳолда парвариш қилиш зарур. Айниқса, ривожланишдан орқада қолаётган, кучли ёғингарчилик натижасида зарарланган, илдиз чириш касалига чалинган ғўзаларга ишлов беришни кучайтириш талаб қилинади. Лекин бу соҳада қилинаётган ишлар ҳам талабга жавоб бермайди. Юқорида айтиб ўтганимиз «Коммунизм» колхозининг катта-катта майдонларида ғўза нимжон, сариқ поча бўлиб қолган, шира тушган. Лекин бу карталардаги ғўзаларни яхши ғўзалар қаторига етказиб олиш учун зарур агротехника тадбирлари амалга оширилмаётир.

Бошқарма колхоз ва совхозларининг раҳбарлари билан суҳбатлашсангиз, улар ишчи кучи етишмаётганлигидан зорланиб гапирадилар. Бу нотўғри. Жойлардаги аҳвол синчиклаб ўрганилса, кўпгина ишга яроқли кишилар далага сафарбар қилинмаётганлигини сезиб оласиз. Идора аппарати ходимлари, иккинчи даражали ишлар билан шуғулланиб юрган колхозчиларни ҳозирги долзарб кунларда вақтинчалик бўлса ҳам ғўза парваришига сафарбар этиш йўли билан қанчадан-қанча ишларни бажариш мумкин.

Бекободда сув сероб. Ҳозир ғўза қондириб суғорилса, ёмғирнинг заҳри ювилади, ўсимликнинг яхши ривожланиб, тезроқ ҳосилга кириши таъминланади. Энг муҳими, қатқалоқнинг йўқотилишига ҳам ёрдам беради. Сув шўр ва сизот сувини тупроқнинг қуйи қатламига олиб кетади. Бу оддий ҳақиқатни «Победа», Навоий номли колхозларнинг раислари А. Бойбўтаев, А. Қодиров ўртоқлар наҳотки тушунмасалар!

Бу колхозларда сув кераксиз жойга оқиб ётибди. Баъзи карталар бостириб суғорилса, айрим карталардаги ғўзалар сувсизликдан жизғанак бўлиб турибди. Суғорилган карталарда эса ер етилиши билан культивация ўтказилмаётир. Тракторлар етишмаётган эмиш. Агар ундай бўлса, нега от культиваторларидан фойдаланилмаётир? Биргина «Коммунизм» колхозининг ўзидаги мавжуд от культиваторлари билангина ҳар куни 30-35 гектар ердаги ғўзани қўшимча культивация қилиш мумкин.

Далада ишлаётган колхозчилар, совхоз ишчилари учун зарур шароит яратиб бериш — ишнинг муваффақиятини таъминлайдиган тадбирлардандир. Лекин кўпчилик хўжаликларда бунга риоя қилинмаётир. Далада марказлаштирган ҳолда иссиқ овқат ташкил қилинмаган, шийпонлар жиҳозланиб, ҳордиқ чиқарадиган жойга айлантирилмаган.

Ана шуларни ҳисобга олиб, бекободлик раҳбар ўртоқларга: ўтган йилги доғни ювиш ниятингиз борми? деб савол бериш ўринлидир.

М. НАЗАРОВ.

— Моҳия, қалай бўлди ишларинг? — сўради ширакайф бўлиб келган Эшонқул, товуқнинг қийқиллашига ўхшаган овоз билан.

— Тўйлари бошидан ордона қолсин,— жавоб берди дўнғиллаб Моҳия, — қурумсоқ бўлмай ўлсин, ўн бештагина хотинга сарпо улашдим, ўзимга бўлса 4 метргина чит тегди, холос.

— Безган пашшадек ғинғиллайверма, меникини ҳам мазаси бўлмади, йигирма олти сўлкавой, холосма қўшиб қўй! Менга қара, тугунингни ечиб кўрдингми? Икки кило шкалат ағдариб юбордим-а, ўша ҳам етти сўлкавой туради, кўп нолима, шукр қил, шукр. Юртимизда нима кўп, тўй кўп.

— Жа ўзим билағон деб гердаяверманг, мен ҳам маҳорани тагидан тўртта пиёлада олиб келдим, ажаб қилдим, хўп қилдим. Аммо лекин баъзи бир ёш жувонлар тегажоғлик қилиб калака қилишлари ортиқча бўляпти-да. Анови яшшамагур Карима тунов куни кўпчилик ичида: «мана шу тўрт метр штапелни уч ерга тўёна қилиб бордим, ҳар сафар ўзимга қайтаришади, яна Моҳия холадан сотиб оламан, энди ювадиган бўлибди» деб ҳа-ҳо-ҳолаб кулади.

— Парво қилма жиян, калака қилган билан камайиб қолармидинг, сен ҳам ҳазил-ҳузул қилиб, ишингга пишиқ бўлавер-да. Менга ҳам уч-тўртта ёш-ланглар тутун қайтаришяпти. Бугун биттаси: «мана шу расм-таомилларнинг нима кераги бор», деб қолувди, роса таъзирини бердим: «ўзинг эл олдида дастурхон солганмисан, олдин бундоқ сен ҳам тўй қилиб юртга ош торт, кейин гапирсанг ярашади» дедим. Айтмоқчи эшитдингми, янаги оддих Илҳомжон тўй қилармиш.

— Сиздан олдин эшитганман.

— Кўп қўли очиқ, ҳотам бола, шу тўйдан умидим катта...

Юқори Чирчиқ район Хумсон қишлоғида Моҳия Файзиева билан Эшонқул Азимовни етти яшардан етмиш яшаргача яхши билишади. Қишлоқда бўладиган ҳар бир тўйнинг изми-ихтиёри шуларда. Моҳия дастурхончи, Эшонқул тавонбоши (ғазначи).

МАМАРАЙИМНИКИГА ТЎЙГА...

Бири илоннинг ёғини ялаган, бири оёғини кўрган дейишади. Тўй бошландими, уларнинг ови юради. Моҳия аёллар кўтариб келган тугунлар ичидаги сарупоroom тўй эгаси билан келишиб, бириникини бирига баланд овоз билан улашади. Сарупо кийганлар дастурхончига 30 тийиндан беришлари шарт. Ховадор, «келин салом»ларга тушган пуллар ҳам шуники. Демак, ҳар тўйда 20—25 сўм «чўтал» нақд.

Эшонқул ҳам саруполарга баҳо бичиб қўйган, тўн кийгандан бир сўм, яктак олгандан 50 тийин, белбоғ бойлагандан 30 тийин олади. Бундан ташқари уларнинг «ҳалол ва холис» хизматлари эвазига тўй эгаси Моҳияга бир кийимлик газлама, Эшонқулга битта чопон инъом қилади.

Тоға-жиян текин пул топиш учун, ўзларини ҳар ерга уришса-уришадики, аммо ҳалол меҳнатга бўйинлари ёр бермайди. Улар ёзда совхоз ишчиларининг молларини йиғиб, яйловга кўчишади. Бунинг эвазига ҳар бир сигир учун 10 сўм, бузоқ учун 5 сўм, майда мол учун 3 сўмдан олишади. Яйловдан қайтиш билан уйма-уй юриб донаси 15 сўмдан намат босишади. Кейин тўйлар бошланиб кетиб, ишлар яна «ванг» бўлади...

Энди Хумсонга донг таратган дабдабали тўйлар ҳақида икки оғиз гапириб бермоқчимиз.

Юқорида айтганимиздек ҳар қанақа тўй тоға-жиянларнинг «фотиха»си билан бошланади. Қанча сарф-харажат, кимларга тўн кийгизиш, кимларга чорсу боғлатишни Эшонқул ака билан Моҳия опа «кесиб» қўйишади. Қани тўй қилган киши «ғинг» деб кўрсинчи; «юрт оқсоқоли бўлганимиздан кейин биз айтгандек қилсанг қилганинг, бўлмаса овора бўлма» деб туриб олишади.

Совхоз ишчиси И. Ҳайитов, пенсионер Р. Шеровларнинг тўйи ҳам ана шу йўсинда ўтди. Дабдаба билан бор орзу-ҳаваслар рўёбга чиқарилди. Тўйдан сўнг фалончидан пистончи мунча гуручни ортиқ дамлади, 20—30 кишига сарупо улашилибди деган довруғ тарқалди, холос.

Орадан кўп ўтмай, зўрдан-зўр чиқиб қолди. Хумсон дам олиш уйи хўжалик ишлар мудири Мамарайим Абдураимов бел боғлаб, майдонга чиқди. «Мулла Мамарайимникига тўйга» деб 2—3 кун олдин жар солинди. Қаторасига қурилган 5—6 дош қозонга 400 килограмм гуруч ташлатди. Тошкентдан ман-ман деган ашулачиларни олиб чиқди, тонготаргача «базми жамшид» қурди. Юзлаб шишалар бўшади. Неча-неча одамлар юмалаб қолди. Эллик кишига сарупо кийгизилди...

Номи «арзимаган суннат тўйи» натижасида орамлар: «Мамарайимнинг тўйи яхши ўтди, қотирворди» деса бас. Унга шу керак. Хўш, бу Мамарайим қайси йўл билан топган бойликлари ҳисобига шунчалик дориламон тўй қилди? «Айронфурушлик қилдим», деса ким ишонади?

Бир тўйга уч сўқим: ҳар бири камида 150 сўмдан; 400 килограмм гуруч, 85 килограмм ёғ, шунга яраша бошқа масаллиқлар, буларнинг нархи маълум; 50 та чопон ўрта ҳисоб билан 30 сўмдан; боринг, ана аралашига 100 литр ичимлик емишлари билан — бу ҳам маълум; ашулачиларга нақд берилган 320 сўм. Бунинг устига хотинлар сарупоси, саргардонга кетган жарақ-жарақ пуллар...

Тўй яхши нарса. Ҳаммамиз тўйлар кўпайишининг тарафдоримиз. Лекин бу тўйлар янгича, маданий бўлиши керак. Афсуски Хумсон қишлоғида эски урф-одатлар, ҳеч кераксиз расм-русмлар авж олиб кетяпти. Айниқса ўғил уйлантириш, қиз чиқариш тўйлари ҳаддан ортиқча харажатлар билан ўтказилмоқда. Бундай «ном чиқарга» қилинаётган тўйлар эса Моҳия Файзиева ва Эшонқул Азимов сингари текинхўрларнинг тегирмонига дон ташлаяпти, холос.

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитети ҳам Хумсондаги серҳашам тўйларнинг таърифини эшитдиминкан?

А. ЗАЙНИДДИНОВ,
Н. НИЕЗОВ.

ЯНГИ ҚИЛИҚ

Ҳурматли «Уртўқмоқ»! Эшитмадим демагин, Тошкент шаҳар «Почтамт»и ходимлари (бошлиғи ўртоқ Решетников) ҳали кўз кўриб, қулоқ эшитмаган янги қилиқ чиқаришибди.

Қанақа қилиқ дейсанми? Мана эшит. Сирдарё областида яшовчи Одила Раҳимова республика «Союзпечать» бўлимида ишловчи опаси Жовида Корфининанинг туғилган куни билан табриклаб, почта орқали телеграмма билан 20 сўм пул ҳам юборган экан. Қизиқ, ўртоқ Корфинина қуруқ телеграммани олибди-ю, лекин пулни...

Одила Раҳимова шундан кейин ўз пулини излаб Тошкент шаҳар алоқа бўлимига ариза билан мурожаат қилган экан, роса икки ой деганда Тошкент шаҳар «Союзпечать» бўлимидан: «Ўртоқ Раҳимова, одам деган ҳам шунчалик бепарво бўладими. 20 сўм пул юборишга юборибсиз-у, қандай газета ва журналларга ёзилишингизни айтмабсиз. Бу ҳақда тезда бизга хабар қилинг» деган мазмунда хат олибди.

Маълум бўлишича, Тошкент шаҳар Марказий «Почтамт» бўлимининг ходимлари квитанцияни ўқиб ҳам кўрмай, тўғри «Союзпечать»га ошириб юборишган экан.

Хуллас қадрли «Уртўқмоқ»! Ўртоқ Решетников раҳбарлик қилаётган алоқа ходимларининг «оперативлиги» билан Раҳимова ўз ҳақини уч ойгача овораи-сарсон бўлиб ундириб олди. Аслида ёмоннинг бир қилиғи ортиқ деб шунга айтсалар керак-да. Билмадим, сен нима деб баҳо берар экансан?

ГАЗЕТХОНЛАР БИЛАН ЁЗИШМАЛАР

Бўка ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг ташкилотчи инспекторлари — Раимжонов, Фозилов ва Саидумаров ўртоқларга

«Волга ТНА 08-15» номерли такси машинасининг шофёри Кулигин сизларни Пискентдан Тошкентга келтириб қўйишда ошиқ ҳақ талаб қилганлиги, қўпол муомалада бўлганлигини кўрсатиб редакцияга шикоят ёзган эдингиз. Хатингизни текшириб чора кўриш учун 1-автокомбинатга юборган эдик. Яқинда комбинат директори ўртоқ Ғуломов редакцияга хабар қилди. Унда Кулигин рулдан олиниб уч ой муддат билан слесарлик вазифасига кўчирилганлиги айтилган.

ТЕР ТЎКИБ МЕҲНАТ ҚИЛГАНДАН КЕЙИН МИРИҚИБ ДАМ ОЛИШНИНГ ҲАМ ГАШТИ БОР.
СЕРҚУЁШ ЎЛКАМИЗНИНГ МУСАФФО ҲАВОСИ, ТИНИҚ СУВЛАРИДАН АЙНИ БАҲРА ОЛАДИГАН ПАЙТ. АТРОФГА БИР НАЗАР ТАШЛАНГ. ҚАНДАЙ КУНГИЛЁЗАР ЖОЙЛАРИМИЗ БОР! ПАРКЛАР, СЎЛИМ БОҒЛАР, ГЎЗАЛ ҚИШЛОҚЛАР, КЎЛ-ДАРЁЛАР СИЗГА МАҲТАЛ. ОВ ҚИЛИНГ, БАЛИҚ ТУТИНГ, ГУЛ САЙРИГА БОРИНГ.
ДАМ ОЛИШ КУНИНГИЗНИ КУНГИЛЛИ ЎТКАЗИНГ.

ЎЛКАМИЗ БОЙ, ЛАТОФАТЛИ, ХУШ ЧИРОЙ!

Завқли меҳнатдан сўнг мириқиб дам олишга нима етсин. Суратдаги бу қизлар Калинин бошқармасига қарашли «Ўзбекистон» колхозининг илғор сут соғувчилари. Улар ҳозир фермадаги ишларини тугатиб, чақчақлашиб ўлтирибдилар.

А. Тўраев фотоси.

ГЎЗАЛЛИК ОШИҚЛАРИ

Икки гектарча келадиган корхона ҳовлиси кўркам хиёбонни эслатади. Яшнаб ётган қип-қизил атр гуллар, майин шабадада оҳиста тебранаётган сада дарахтлари завод ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Четлари бетонланган ариқчаларда шарқираб оқиб ётган зилол сувлар эса барча дов-дарахтларга жон бағишламоқда. Ҳозир тушки дам олиш вақти экан. Шунинг учун ҳам дарахтлар остидаги скамейкалар, гулзорлар атрофи ишчилар билан гавжум. Улар шахмат-шашка ўйнашяпти, ўзаро гурунг қуришяпти.

— Кўринг, ҳовлимиз ҳам дам олиш уйларидан қолишмайди, — дейди завод комсомол комитетининг секретари А. Титов. — Лекин ҳордиқ фақат шу ерда чиқарилар экан-да, деб ўйламанг. Цехларимиз коллективлари галма-галдан ҳар дам олиш кунлари шаҳар ташқарисига чиқиб, кўнгиллари очилгунча яйраб, ҳордиқ чиқариб қайтадилар. Икки автобус ва бир юк автомашинамиз доимо улар ихтиёрида. Яқинда инструментал цехи коллективи Дендропаркка чиқди. Кунлар яна бироз исигач, Тошкент денгизига саёҳат уюштирамиз.

— Санаторий ва дам олиш уйларига бориб келаётган ишчилар сони ҳам кўпайиб қолди, — суҳбатимизга қўшилди завод касаба союзи комитетининг аъзоси Г. Куликова. «Ҳуюв цехининг мастери М. Ампилогова, слесарь Кузнецов, дурадгор Васильский, тракторчи Бочаров каби илғор ишчиларимиз корхона ҳисобидан текинга дам олиб қайтдилар. Ҳозир шу цех ишчилари Л. Хичова ва Г. Валиевалар туристик путевка билан Москвани томоша қилиб юрибдилар.

Кеча корхона ишчиларининг бир группаси Хумсон томон йўл олди. Бундан бир неча йил муқаддам Хумсонда завод ишчиларининг фарзандлари учун пионерлар лагери ташкил қилинган эди. Мана ҳозир мактабларда ўқишлар тугаб, ўқувчилар каникулга чиқмоқдалар. Энди яна лагерни очиш пайти келди. Шунинг учун ҳам ота-оналар бугун бу ерда шанбалик ўтказиб, сўнг очиқ ҳавода дам оладилар. Кечқурун янги куч, тетик руҳ билан гўзал Тошкентга, ижодий меҳнатларига қайтадилар.

Н. ЖАСУРОВ.

Экскаватор ремонти заводи.

ОВЧИЛАР ҲАЗИЛИ

— Ўзинг овга кетяпсанку, гўшт олганинг нимаси?
— Мен ҳали гўштдан пархез қилганимча йўқ.

* * *

— Ўрмондан бўш қайтишга уялмайсанми?
— Нега уят бўлар экан?! Мен ўтинга эмас, овга борган эдим-да!

* * *

Қуён овидан келаётган овчи балиқ овидан қайтаётган ошнасини кўриб қолди.
— Ишлар қалай?
— Чатоқ, ҳеч нарса тутолмадим.
— Балки сенинг балиғинг ўйнагани кетгандир, — мазаҳ қилмоқчи бўлди овчи.
— Йўқ, — деди балиқчи. — менинг балиқларим сен қўрқитган қуёнларни тинчитгани кетган.

ТОШКЕНТ ДЕНГИЗИ ОҚШОМИ

ҚЎШИҚ

Ой аксини сувда кўриб савол бердинг ўзимга:
Нечта ой бор дунёда?
Дедим, денгиз янглиғ жўшиб боқиб наргис кўзингга:
Учта ой бор дунёда!
Бири кўкда нур сочади, бири сузар денгизда,
Бири сен ой юзли ёр!
Ой аксимни кўрдим дейди боққан чоғи юзингга,—
Шундайми гўзал дилдор?
Нега бугун хандон жуда осмоннинг гўзал ойи,
Нега олам бунча соз?
Чунки ойдек яшнаб, кулиб, шокила сочинг ёйиб,
Ёнимдасан сарвиноз.
Мавжкор Тошкент денгизидан эсар хушбўй шабода,
Сочларинг сочиб ўтар.
Денгиз каби юрагингда қувончдан шўх шалола,
Чиройинг очиб ўтар.

Маъруф ҚОРИЕВ.

САЙРИБОҒ

Ўлкамизда ёз бошланди. Қуёш оловли тиғини ерга чуқурроқ санчмоқда. Унинг ҳароратидан беш қадам юрар-юрмас киши манглайида йилт этиб тер пайдо бўлади. Шамол ҳам гўё иссиқдан пастга туша олмагандай фақат дарахтлар учини силаб ўтади, холос. Бундан буён ҳамма фақат салқинга ошиқади.

Шундай пайтларда бу чиройли панжарали эшикдан ичкари томон бир қадам ташланг-а. Денгиздек чайқалиб турган мовий кўлнинг муздек шабадаси бетингизга урилади, дарахтларнинг яшил либоси бошингиз узра соябон бўлади. Четлари кўмкўк буталар билан ўралган асфальт йўлкалар сизни паркнинг турли бурчакларига етаклайди. Кўл юзида оққушдек сузиб юрган қайиқларда қиз-йигитлар сайр қилишмоқда. Қуюқ соя ташлаб турган дарахтзорлар орасидаги скамейкаларда эса кишилар суҳбатлашиб ўтирибдилар. Сокин паркнинг беғубор ҳавосидан тўйиб-тўйиб нафас олиб, яйрайсиз.

— Бундаги роҳатга нима етсин,— дейди паркнинг бадиий ишлар бўйича раҳбари А. Н. Стахурский. Шунинг учун ҳам биз меҳнаткашларнинг яхши дам олишлари учун турли «баҳона»лар излаймиз. Ҳар қандай шонли кун бўлмасин—каттами-кичикми, биз уни албатта оммавий сайр кечасига айлантириб юборишга тиришамиз. Матбуот, радио ғалаба кунларига бағишлаб уюштирган сайлларимиз жуда ҳам мазмунли бўлди.

Паркнинг партия ва комсомол ташкилотлари ташаббуси билан сайр қилувчилар яқинда 1-пойафзал фабрикасининг илғор ишчилари билан учрашдилар. Кечада фабрика коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари ва зарбдорлари Собиров, Авилова, Ягусова ва Трофимова ўртоқлар ўз ютуқлари ҳақида сўзлаб бердилар. Сўнгра Оҳунбобоев номли шаҳар маданият уйи бадиий ҳаваскорлари иштирокида катта концерт ва интермедиялар кўрсатилди.

Кеча болаларни ҳимоя қилиш кунида ўтказилган сайл бундан ҳам завқли бўлди. Учар қайиқлар, самолёт ва айланма аттракционларнинг барчаси кичик граждангар ихтиёрига топширилди. Эстрада театри саҳнасида шаҳар мактаблари ва мактаб-интернат ўқувчилари ўз ота-оналарига, дўстларига қўшиқлар айтиб бердилар. «Тинчлик учун, болалар бахти учун» деган шиор бутун кечанинг мазмунига айланиб кетди.

— Мана бу — июнь ойи планимиз,— таништирди Стахурский. 9 июнда шу пайтгача бўлган сайлларга ўхшамайдиган бир янгича байрам уюштирамиз. Бутун паркни Чилонзорга «кўчириб» борамиз. Ўша ерда янги уй-жойли бўлганлар байрами ўтказилади. 7 та кўчма киноустановка янги район аҳолиси хизматида бўлади. Модалар ательеси ходимлари ёзги сезон моделарини намойиш қиладилар. Меҳнаткашлар ўз депутатлари билан учрашадилар. «Ўзбекфильм» ходимлари, ёзувчилар, композиторлар ўз ижодий ишлари ҳақида сўзлаб берадилар.

Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат парки маъмурияти меҳнаткашларнинг мазмунли ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитларни яратиб бермоқда. 2 та моторли катер, 120 та қайиқ сифатли ремонтдан чиқариб сувга туширилди. Бу йил 12 та қўшимча аттракцион ташкил этилди. Ўйин майдонлари озода ва кўркам. Парк қучоғида бир оқшом дам олиш киши танига қанча-қанча роҳат бағишлайди.

Ж. НОСИРОВ.

А. Абалян фотоси.

ЁЗИНГИЗ СОЗ ЎТСИН!

Пионер, тоғ-адирларда юриб гербарий ва коллекциялар тўплайдиган вақтинг келяпти. Ҳадемай кечқурунлари қадрдон лагерингда ёқилган гулхан атрофида ўтириб шеърлар айтасан, бахтли болаликни тараннум этувчи қўшиқлар куйлайсан! Сени областимиз ва шаҳримиздаги пионер лагерлари, туристик базалар қучоқ очиб кутяпти!

Ўқувчиларнинг ёзги каникулларини янада мазмунли ўтказишни таъминлаш мақсадида шу кунларда сўнгги тадбирлар амалга оширилипти. Шу йилнинг ёзида область территориясида 35 та лагерь ишлайди, унда 35 мингга яқин ўқувчи ҳордиқ чиқаради. Шаҳардаги мактаблар ҳузурида ташкил этиладиган лагерларда 60 мингдан ортиқ ўқувчи дам олади.

Бошқа жойларда бўлгани каби пойтахтнинг «Пахтакор» массивига жойлашган «Костер» ва Луначарское шоссесидаги «Зорька» пионерлар лагерида шу кунларда қилинаётган ишлар диққатга сазовордир. 13 гектарлик соя-салқин боғдан иборат бўлган бу лагерларда бу йил 1250 бола дам олади. Ўқувчилар учун ҳамма шарт-шароит ва қулайликлар яратилмоқда. Спорт майдончалари тахт қилиб қўйилди. 11 та павильоннинг ҳаммаси, бассейнлар сифатли ремонтдан чиқарилди.

С. ЁҚУБОВ.

ШИНГИЛ ҲИКОЯЛАР

ОНА ЕР МЕҲРИ

Мен шофёрман, икки йилдан бери қишин-ёзин шаҳар яқинидаги станциядан чўл ўртасидаги совхоз посёлкаси қурилишига материал ташийман. Йўлга чиқсам ҳар гал фақат бир жойдагина тўхтайман. Ёзда, чўл иссиқдан ловуллаб ёнганда, ўша ерда кўксимни ерга бериб, қониб-қониб сув ичаман. Сув муздек бўлади. Қиш чилласида эса сув музламайди ундан буғ кўтарилиб ётади. Ўша ерда тўхтаб, машинанинг радиаторини сувга тўлғазиб оламан.

Бу булоқ биргина менинг чанқоғимни босмаса керак. Шундай эмасми?..

Ахир у она ернинг одамларга меҳри туфайли ҳам ёзда муздек, қишда илиқ бўлади-ку...

Биродар, менинг ҳам она ерга шундай меҳрли бўлгим келади.

ТОҒ ЖИЛҒАЛАРИ

Тоғ жилғаларидек ўйноқи, йўлидан қайтмас жилғалар бўлмаса керак. Улар баланд чўққилардан шошиб тушиб кела туриб, гоҳ илондек сирғаниб текис оқадилар, гоҳ қоя устидан пастга шўнғиб қоладилар, гоҳ тоғу-тошлар ичига кириб йўқ бўлиб кетадилар. Кейин қаердандир пастдан чашмадек отилиб чиқиб қоладилар-у, яна пастга орзу-умидлари томон жавлон уриб оқиб кетадилар.

Сой бўлиб электр станциясида турбиналарни айлантирадилар. Ундан канал орқали бепоён пахтазорларга таралиб кетадилар. Орзу-умидлари рўёбга чиқади. Далаларда «оқ олтин»га, электр станцияда нурга айланиб, инсонга бахт-саодат бағишлайдилар.

Мен ҳам инсонларга тоғ жилғасидек тиним билмай хизмат қила олсам, ўзимни бир умр бахтиёр ҳисоблардим.

М. МАНСУРОВ.

Анҳор салқинида.
А. Тўраев фотоэтюди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

2 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 12.00 —Физкультура билан шуғулланинг, 12.20 — Инглиз тили дарси, 13.00 — Королнинг янги либоси (болалар учун кинофильм), 13.20 —Санъат музейидан репортаж, 13.50 —Концерт (ёшлар учун).

Рус тилида: 14.30 —Икки капитан номли бадиий фильм, 18.00— уч чўчқа боласи ва ёвуз бўри (болалар учун қўғирчоқ фильми). 18.25 — Телевизион янгиликлар, 18.40 — Якшанба куни (очерк). 18.50 — Фитиль сатирик журналининг 9-сони, 19.00 — Эстрада концерти, 19.40 — Новости дня киножурнали ва Ҳамкасблар номли киноповесть.

Ўзбек тилида: 21.30 — Телевизион янгиликлар, 21.45 — Ҳамид Раҳимов («Совет Ўзбекистони композиторлари» циклидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Фрунзе телевидение студияси эшиттиришлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/VI да кундуз Доктор Айболит, кечқурун Опера ва балетлардан парчалар, 4/VI да Мазепа.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/VI да Тобутдан товуш.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — (ёзги бино) — 2/VI да Катта концерт, 3/VI да Тошболта ошиқ, 4/VI да Ишқинг билан. Кеч соат 9 да бошланади.

Руми Жалолиддин кўчаси, 5-а уйда турувчи Жалолиддин Комилович Хоруновнинг Жарариқ кўчаси, Қўрғонча проезд, 47-уйда турувчи Зуҳра Розиқовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Ш. Руставели кўчаси, Муқимий проезд, 74 уйда турувчи Қобил Жўраевнинг Бобир кўчаси, 64. участкада турувчи Ҳури Жўраевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Бирлашган нашриёт дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари нашриёт ходими ўртоқ С. Хўжаевга отаси
Рустам МАҲМУДОВНИНГ
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Бу Ҳиндистон чангалзорлари эмас, Чатқол ўрмонлари...
С. Акбархўжаев фотоси.

Табиат ГАШТИ

УЛКАМИЗ НАҚАДАР СЕРЖИЛВА, БУЕҚДОР. ҲАР ТОМОНИДА ДИЛНИ МАФТУН ЭТАДИГАН ЖОЙЛАРИ БОР. ТОШКЕНТЛИК ОВЧИ ҒАФУР ЖУРАЕВ АНА ШУ ЖОЙЛАРНИ ҚАЙТА-ҚАЙТА КЕЗИБ ЧИҚҚАН. ТОҒ-АДИРЛАР, ДАРЁ-КУЛЛАРДА БУЛИБ, ТАБИАТНИНГ АЖОЙИБ-ҒАРОЙИБ ВОҚЕАЛАРИНИ КУРГАН, КАСБДОШЛАРИ БИЛАН ОВ ГАШТИНИ СУРГАН. ҚУЙИДА СИЗ УНИНГ БУШ ВАҚТНИ ҚАНДАЙ УТКАЗИШ ЮЗАСИДАН МАСЛАҲАТЛАРИНИ, ЙУЛ ХОТИРАЛАРИДАН ЛАВҲАЛАРНИ УҚИЙСИЗ.

ҲОРДИҚ ЧИҚСИН ДЕСАНГИЗ...

Мана, отпуска қоғозингиз ҳам чўнтакда-ю, ширин хаёлларга берилдингиз. Сиз Чотқол тоғининг Майдонтол яйловидаги асрий чинор остида жимирлаб оқаётган булоқ суви ёнида каклик кабоб учун ёқилган гулхан атрофида улфатларингиз билан гурунглашиб аскиябозлик қиляпсиз. Булоқ суви тўлдирилган қумғонингиз вақир-вуқур қайнаб, аччиқ чой дамлашга чақиряпти.

Тонг отиши билан от ёки шаҳарларда эътибордан қолган қадимий қулоғи узун «транспортимиз»— эшакка хуржунларни ортиб, Музбел ёки Оқтахта довонига тоғ эчкисини ов қилиш учун бормоқчисиз. Йўлда даралардаги арча ва дўланаларда юзлаб какликларнинг сайраши сафарингизнинг мадҳиясини куйлагандек бўлади.

Хўп, овингиз ўнг келди. 5—6 ёшга кирган соқолли такани йиқитиб эшакка ўнгарасиз-да, ўзингизга хуш келган жилға бўйида гулхан ёқиб, ўлжангиздан лаззатли ош дамлангунча кабоб қилиб есангиз қандай бўларкин?

Ёки қайиққа миниб, афсонавий Аму ёки Сир дарёларининг оқими бўйича Орол денгизи томон жўнасангиз-чи?!

Эшкак эшиб чарчагандаги ҳордиқни тарқатиш учун ана шу кўриниб турган гўзал манзаралик кичкина оролга тушиб, қайиқларни қозиқ қоқиб боғлайсиз-да, чодир тутабошлайсиз. Бошқалар бу пайт балиқ овини бошлаб юборишади. Мана, ҳамма нарса тайёр. Балиқ ковуриш учун доғланган ёғингиз ҳам жиз-пиз қилиб қолди. Ниҳоят дастурхонга ҳам қовурилган лаққа балиқлар келиб турибди. Тўйиброқ ейишни унутманг. Эртага яна эшкак эшиш керак бўлиб қолади.

Ёки... «чолу-кампир» бир бўлиб, Тошкентдаги Носиров кўчасида турувчи Ғулом акага ўхшаб докторларнинг маслаҳати билан иссиқ қумлик жойларга бориб қора қўйнинг гўштини мазза қилиб еб, қимиз билан чанқоқни қондириб бод касалингизни тузатсангиз-чи?

Ёки... ўзингизнинг лотереядан ютган (ютмаган бўлсангиз прокатга олган) машинангизга бола-чақангизни тушириб, қозон-товоқ ва бошқа сафар анжомларини ғамлаб, Тошкент — Фрунзе — Иссиқкўл маршрути бўйича жўнасангиз-чи?

Агар Тошкентда ўрик, шафтолига қониқмайдиган бўлсангиз, август ойида зумрадранг бўлиб товланувчи Иссиққўл ёқасида бу мевалардан истаганча тановул қилиш мумкин. Ўзингиз ҳам Швейцариядан қолишмайдиган манзарани кўриб армонингиз қолмайди.

Ёки... шу етарликдир.

Ҳарким ўз имкониятига қараб, яқин ё узоқ йўлларга, пиёда ёки отда, машина ё поездда гўзал тоғ манзилларига, ё бўлмаса кенг водий, воҳаларга ёки арчазор, ёнғоқзор ўрмонларга, ҳеч бўлмаса Тошкент денгизига бориб ҳордиқ чиқариб келиши мумкин.

Қайси бирини танладингиз?

Агар соғлигингиз учун санаторийда даволаниш керак бўлса бунинг олдини олиб курорт, санаторий путевкасини тайёрлаб қўйишни унутманг.

Саломатлигингиз жойида бўлса-ю, янада чиниқмоқчи, янги куч-ғайратга тўлмоқчи бўлсангиз, санаторийлардан кўра туристик саёҳатга отланинг.

Марҳамат, Тошкент атрофида ҳам шундай жойлар борки, гўзалликда Кавказ, Қримдан қолишмайди.

Юқорида айтилган Чотқол тоғлари тўғрисидаги гап хаёлий бўлмай, ҳақиқатан ҳам биз 1962 йили шу ерларда бўлганмиз. Шунинг учун мен сизларга шу саёҳат ҳақида бироз гапириб, сизларни шу маршрут бўйича саёҳат қилишингизни маслаҳат кўраман. Келинг, Тошкентдан унча узоқ бўлмаган бу жойларнинг табиати билан танишиб чиқайлик.

САЁҲАТ

16 сентябрь куни, биз 10 кишилик экспедиция қатнашчилари йўлга отландик. Саёҳат анжомларимизни кечқурундан бекаму-кўст тайёрлаб қўйган бўлсак ҳам, тонгги шошмашошарликда «арзимаган нарсалар»ни — болта, қозон, қумғонни ортишни ёддан чиқарибмиз. Йўлдан қайтиш яхши бўлмайди, деб йўлни давом эттирдик.

Тошкентдан тонг чоғи чиқиш нақадар гаштли. Она шаҳар сокин уйқуда. Тонгги шабада ҳеч кимни уйғотмайин дегандек секин-секин елиб, гул ва дарахт баргларини қимирлатиб, алла айтаяпти. Кафтдек текис асфальт йўлдан елдек учиб кетяпмиз. Хаш-паш дегунча ширин узум ва олмалари билан машҳур Қибрайга етиб қолибмиз. Олдинда Чотқол, Пискент тоғларининг чўққилари аниқ кўриниб турибди. Йўлимиз ҳам шу томонга.

Чирчиқ дарёсидан ўтиб Бўстонлиққа етиб келдик. Бу район ганч, мармар, охра запасига бой, иқлими ғоят юмшоқ. Кейин Хўжакентга келдик. Бу ерда биз афсоналардаги Искандар Зулқарнайн дам олган жой — икки чинор остидаги чойхонада чой ичмоқчи бўлдик. Чойхоначи аччиқ кўк чой дамлаб узатар экан, бу ердаги янгиликлар билан таништириб ўтди.

Хўжакентдаги ғорларнинг бирида ибтидоий одам яшаган бўлиб, тош асрига мос асбоблар топилибди. Бироз дам олгандан

Бу қирғовуллар ҳадемай қозонга тушади.
Н. Зуев фотоси.

сўнг яна йўлда давом этдик ва катта гидроэлектростанция учун асос солинган Чорвоққа етиб келдик. Чотқол дарёси устидаги осма кўприкдан ўтгач, Бурчмулла бошланади. Бу ерда биз ҳалиги — «арзимаган нарса»ларни магазиндан сотиб олиб, йўлга тушдик. Обираҳматгача яна 6 километр йўл босдик. Бизни кутиб олган Фазлиддин ака Шариев узун қулоқли «транспорт»ларга юкларимизни жойлашга ёрдам берди.

Иккита от ҳам бор экан. Бу отларга биз кинооператор Асқархўжаевнинг аппаратларини юкладик. Қолган юкларни эса 7 та эшакка юклаб, асосий транспортимиз — машина билан ҳам хайрлашдик. Милтиқларимизни елкага илиб, эшаклар кетидан пиёда йўлга тушдик. Энди қолган 141 километр йўлни пиёда босиб Ақча овчилик хўжалигига етиш керак. У ерда бизни машина кутади.

Мана, тоғ сўқмоқ йўллари ҳам бошланди. 200 метрча пастда кўмкўк Чотқол дарёсининг гувуллаган товуши эшитилиб турибди. Биз юқори чиққан сари дарёнинг гувуллаши ҳам қаттиқроқ эшитиларди. Олдимиздаги тоғ дараси оралиғидан бир тўда ёввойи каптарлар учиб ўтди. Уларнинг патирлаши сувдаги 2 ўрдакни чўчитиб юборган бўлса керак, улар ҳам осмонга кўтарилишди. Лекин бундай ўлжаларга ўч бургутлар эса қоровуллик қилиб баланд парвоз қилмоқдалар. Дара борган сайин торайиб борса ҳам манзара тобора гўзал бўлмоқда. Бу ерда оқ қайин ҳам ўсар экан. 7 километр йўл босиб яна осма кўприкка ишимиз тушди. Эшакларни битта-биттадан зўрға ҳайдаб кўприкларнинг нариги томонига ўтказиб, 200 метрча юрар-юрмас яна бир кўприкка дуч келдик. Бу кўприк шох новдаларидан тўқилган бўлиб, ўз устасининг моҳирлигини намойиш қилар эди. Бу Чотқол дарёсининг ирмоғи Оқбулоқ экан. Дарёдан пастда кенг яйлов бўлиб шу ерда биз саёҳатимизнинг биринчи кечасини ўтказишга қарор қилдик.

Вазифаларимизни бўлиб олгандан сўнг ҳар ким ўз иши билан кетди. Биримиз чодир қурсак, иккинчимиз қозон осдик, учинчимиз эса балиқ тутишга кетдик. Орадан ярим соат ўтар-ўтмас Асқархўжаев билан спорт мастери альпинист Юрий Вотрин ҳовлиқиб 2 та балиқ кўтариб келишди. Бу балиқларнинг бири 1200 грамм, иккинчиси эса 1600 грамм эди. Балиқ қовуриш учун ёғни доғ қилаётиб Бурчмулладан олган қозонимиздан айрилдик. Энди кунимиз челакка қолди. Фазлиддин ака кечки овқатни тайёрлагунча биз атрофимиздаги чакалакзорни айланиб, маймунжонга тоза тўйдик. Буни қарангки, ичимизда аёл бўлмагани учун битта ҳам ойна йўқ экан. Бир-биримизга қараб маймунжон билан бўялган лабларни кўрамиз-у, куламиз, ўзимизникидан эса бехабармиз. Шу ойна сабабликми, ишқилиб бутун саёҳат бўйи соқол-мўйлабга тегмаганимиздан қайтишда кубаликларга ўхшаб кетибмиз. Биринчи куннинг ажойиб таассуротлариданми, ё бўлмаса тоғ дарёсининг гувиллашиданми, ҳаяжонланиб кеч ухладик.

Тепамизда тоғ орасидан бирданига пайдо бўлган қуёш нур сочиши билан саёҳатимизнинг иккинчи куни бошланди. Оқбулоқнинг чап қирғоғидаги тор йўл билан яна тепага кўтарила бошладик. Бизнинг йўлимиз узум, ёнғоқ, арча, олмазорлар ўртасидаги бутазорлардан ўтар эди. Дарахтларга чирмашиб ўсган ажойиб ҳидли учкат гули атроф гўзаллигига ҳусн қўшар эди. Оқбулоқ дарёсининг суви гоҳ кўпиради, гоҳ тинчланади. Фазлиддин аканинг гапига қараганда бу ердаги сувларда 3-4 килолик балиқлар кўп бўлар экан. Бу балиқларни пўкаксиз қармоқ билан сув чувалчангида ушлаш осон экан. Лекин тоғ сувларидаги балиқларни еганда хушёр бўлиш керак. Чунки икраси ва қорнидаги қора пардаси заҳарлидир. Шунинг учун икрасини, қора пардани олиб ташлаб тоза ювиш керак.

(ДАВОМИ БОР).

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 08239. ИНДЕКС 64695. А. 1606.